

**PROGRAM RADA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

2019.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**PROGRAM RADA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2019. GODINU**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**PROGRAM RADA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2019. GODINU**

Zagreb, veljača 2019.

**PROGRAM RADA NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2019. GODINU**

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Ivana Katavić, prof.

Urednica

Danijela Tadić

Autori

dr. sc. Sandra Antulić Majcen, Matija Batur, Ivana Bitunjac,
Tajana Crnobrnja Miljković, dr. sc. Natalija Ćurković, Ines Elezović,
dr. sc. Sanja Fulgosi, Natalija Gjeri Robić, Snježana Golubović, Kolumbina Korpar,
Hilarija Jurgec, Ana Markočić-Dekanić, Hrvoje Mladinić, dr. sc. Jasmina Muraja,
Danijela Tadić, Ira Tretinjak, dr. sc. Biljana Vranković i Zlatko Zadelj

Lektura

Mirjana Gašperov

Korektura

Marija Gudelj

Grafičko oblikovanje

Vesna Jelić

Copyright © Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Sva su prava pridržana. Nije dopušteno niti jedan dio ove publikacije reproducirati ili distribuirati u bilo kojemu obliku ili pohraniti u bazi podataka bez prethodnoga pismenog odobrenja nakladnika.

SADRŽAJ

PREGOVOR.....	7
1. DRŽAVNA MATURA.....	9
1.1. Priprema i provedba državne mature za školsku godinu 2018./2019.	11
1.2. Priprema ispitnih materijala državne mature za školske godine 2018./2019. i 2019./2020.	16
1.3. Razvoj ispita državne mature za školsku godinu 2021./2022.	18
2. OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA	21
2.1. Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika.....	23
2.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika	25
2.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije	27
2.4. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike i izrada priručnika <i>Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka za nacionalne ispite iz Matematike 2014.</i>	29
2.5. Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti u području matematike kod desetogodišnjaka	31
2.6. Razvoj novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike	34
3. VANJSKO VREDNOVANJE	35
3.1. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	37
3.2. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija	40
3.3. Analiza pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	41
3.4. Pilot-projekt: Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija	43
4. NACIONALNI ISPITI	45
4.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja	47
4.2. Nacionalni ispiti iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi	49
4.3. Nacionalni ispiti iz Geografije za osnovne škole	51
4.4. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač	54
4.5. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega	56
5. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA.....	59
5.1. IEA eTIMSS 2019.	61
5.2. IEA ePIRLS 2021.	63
5.3. IEA ICCS 2016./IEA ICCS 2022.	65
5.4. OECD/PISA 2018.	67
5.5. OECD/TALIS 2018.	69
5.6. OECD/PISA 2021.	71

6. UNAPREĐENJE POSLOVANJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	75
6.1. Izmjene Pravilnika o polaganju državne mature.....	77
6.2. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om.....	79
6.3. Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti	81
6.4. Razvoj aplikacije za nadzor provedbe i polaganja ispita državne mature....	83
6.5. Razvoj aplikacije za izvješća o rezultatima državne mature	85
6.6. Razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja	86
6.7. Sigurnosni sustav	88
6.8. Poslovni prostor	89
7. EVALUACIJA EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”	91
7.1. Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život”	93
7.2. Obrade i analize podataka na temelju provedenih ispita te obrade i analize podataka prikupljenih upitnicima za učenike, učitelje, stručne suradnike i ravnatelje	96
7.3. Sudjelovanje u radu Povjerenstva za praćenje i evaluaciju eksperimentalnoga programa „Škola za život” pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja	97
8. OSTALI PROJEKTI.....	99
8.1. Sudjelovanje u projektu <i>e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola</i>	101
8.2. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika.....	103

Predgovor

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) prema Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja zadužen je za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnoga sustava Republike Hrvatske i provedbu ispita temeljenih na nacionalnim standardima. Osnivač je Centra Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske.

Centar obavlja poslove za koje je zadužen u suradnji sa srodnim ustanovama te fizičkim i pravnim osobama.

Program rada Centra za 2019. godinu objedinjuje sažete opise projekata koji će se provoditi u 2019. godini. Planirani poslovi i projekti u skladu su sa *Strategijom razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* i *Operativnim planom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* koji proizlaze iz temeljnih zakonskih akata.

Provedbom vanjskoga vrednovanja Centar nastoji podići kvalitetu obrazovanja u Republici Hrvatskoj i unaprijediti rad odgojno-obrazovnih ustanova na temelju objektivnih pokazatelja.

Centar će, kako bi ostvario aktivnosti vezane uz vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnoga sustava Republike Hrvatske koje su zakonski propisane u 2019. godini, nastaviti ostvarivati i aktivnosti navedene u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* kojima se jamči ostvarenje strateških ciljeva iz *Strategije razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* Važna programska zadaća Centra u 2019. godini jest provedba desete državne mature, ali i priprema ispitnih materijala za državnu maturu koja će se provoditi u školskoj godini 2021./2022. na temelju novih predmetnih kurikula. Centar će provoditi aktivnosti vezane uz vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova nastavkom pilot-projekta *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* i daljnjim razvojem metodologije za vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te svih ostalih odgojno-obrazovnih ustanova.

U 2019. godini Centar će posebnu pozornost posvetiti razvoju nacionalnih ispita i procedura za sustavnu provedbu nacionalnih ispita s posebnim naglaskom na primjenu digitalne tehnologije i razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja.

Centar će izradom specifičnih ispitnih materijala pridonositi razvoju kvalitete strukovnoga obrazovanja.

Također, Centar će nastaviti provoditi međunarodna istraživanja eTIMSS 2019. (IEA), ePIRLS 2021. (IEA), PISA 2021. (OECD) i ICCS 2022. (IEA). Posebna će se

pozornost posvetiti diseminaciji rezultata i snažnijemu povezivanju tih rezultata s rezultatima nacionalnih ispitivanja.

Centar svoje aktivnosti usklađuje s ostalim relevantnim dokumentima i procesima u sustavu kao što su program reforma Vlade RH, *Strategija znanosti, obrazovanja i tehnologije*, kurikularna reforma i eksperimentalni program „Škola za život“.

S obzirom na dugogodišnje iskustvo rada u mnogobrojnim projektima u području obrazovanja, Centar planira projekte i poslove tako da povezuje svoju osnovnu djelatnost sa svim zahtjevima reformskih i ostalih procesa.

Ivana Katavić, prof., ravnateljica

1.

DRŽAVNA MATURA

1.1. Priprema i provedba državne mature za školsku godinu 2018./2019.

Nositelji: Odjel za organizaciju i provođenje ispita te ostali odjeli i službe

Sažetak

Državna je matura prema Pravilniku o polaganju državne mature skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje.

Srednjoškolsko obrazovanje učenika u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine završava izradom i obranom završnoga rada. Ti učenici također mogu polagati ispite državne mature ako se žele upisati na visoka učilišta. Ispite državne mature mogu polagati svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature i pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima). Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika prema rezultatima koje su ostvarili u svakome ispitu, što se upotrebljava pri rangiranju za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna se matura sastoji od obvezatnoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obvezatnome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezatno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju¹, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Izborni dio državne mature sastoji se od ispita iz svih ostalih općeobrazovnih nastavnih predmeta i nije obvezatan ni za jednu skupinu pristupnika državne mature. Uspjeh pristupnika u izbornim ispitima državne mature ne utječe na završetak srednjoškolskoga obrazovanja.

Ispitni se materijali tiskaju i isporučuju u škole i ispitne centre. Pristupnici polažu ispite državne mature u školama i ispitnim centrima prema kalendaru polaganja ispita. Ispitni koordinatori u školama i ispitnim centrima odgovorni su za provedbu ispita državne mature. Ispiti državne mature ocjenjuju se u predviđenim rokovima. Rezultati ispita državne mature objavljuju se u rokovima propisanim kalendarom polaganja ispita. Svjedodžbe i potvrde o položenim ispitima državne mature te potvrde o ponovljenome polaganju ispita državne mature izdaju se u predviđenim rokovima.

¹ Učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine mogu polagati ispite obvezatnoga dijela državne mature prema stavku 1. ili 3. članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2018./2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
dorada ispitnih materijala nakon provedene metodološke i sadržajne recenzije	dorađeni ispitni materijali pripremljeni za lekturu	studeni 2018. – travanj 2019.
lektura, grafičko oblikovanje i korektura ispitnih materijala	lektorirani i grafički oblikovani ispitni materijali te pripremljeni za tisak	studeni 2018. – lipanj 2019.
priprema SRDM-a i NISpVU-a	pripremljen sustav za početak registracije i prijava korisnika na stranicu <i>Postani student</i>	listopad, studeni i prosinac 2018.
imenovanje Povjerenstva za procjenu pristiglih zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije	zapisnici koji sadržavaju prijedloge Povjerenstva za pojedinoga učenika/ pristupnika, izrađene odluke o prilagodbi ispitne tehnologije	siječanj – lipanj 2019., srpanj – kolovoz 2019. (po potrebi)
prilagodba ispitnih materijala	prilagođeni ispitni materijali prema vrsti prilagodbe te pripremljeni za tisak	siječanj – svibanj 2019.
izrada/dorada ispitnih kataloga prevedenih na Brailleovo pismo	ispitni katalogi prevedeni na Brailleovo pismo	siječanj – ožujak 2019.
izrada novih uputa za prilagodbu ispitne tehnologije u ispitima državne mature	izrađena publikacija <i>Upute za prilagodbu ispitne tehnologije</i>	siječanj – listopad 2019.
prijevodi ispitnih materijala na jezike nacionalnih manjina	prevedeni ispitni materijali na jezike nacionalnih manjina te pripremljeni za tisak	siječanj – travanj 2019.
raspisivanje javne nabave i sklapanje ugovora	ugovoreni poslovi	siječanj – travanj 2019.
odabir osoba koje će odraditi potrebne poslove	odabrane osobe koje će odraditi potrebne poslove	siječanj – travanj 2019.
ažuriranje i objava potrebnih odluka	izrađene odluke objavljene na mrežnoj stranici Centra	studeni 2018. – svibanj 2019.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2018./2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
objava broja pristupnika koji su pristupili ispitima nakon završetka roka za prijavu ispita	objavljena tablica s prijavama pristupnika na mrežnoj stranici Centra	veljača 2019.
priprema SRDM-a za obradu ispitnih materijala	pripremljen SRDM s odgovarajućim bodovima i odgovorima	ožujak, travanj i svibanj 2019.
priprema opreme i odgovarajućih prostora za pakiranje i provedbu ispita, povrat i priprema, ocjenjivanje ispita, skeniranje ispitnih materijala i pohrana skeniranih ispitnih materijala	pripremljeni oprema i prostori za navedene poslove	siječanj – rujan 2019.
tisak ispitnih materijala	tiskani ispitni materijali	ožujak, travanj i svibanj 2019. (ljetni rok), kolovoz i rujan 2019. (jesenski rok)
rad Povjerenstva Centra za državnu maturu	donesene odluke o zamolbama kandidata o naknadnoj prijavi, promjeni i odjavi ispita te o posebnim situacijama	siječanj – rujan 2019.
unos promjena prijavljenih ispita u SRDM/NISpVU prema odluci Povjerenstva Centra za državnu maturu i odlukama ŠIP-a	ispravni podaci o prijavljenim ispitima	veljača – svibanj 2019., kolovoz 2019.
verifikacija dokumenata kandidata izvan redovnog sustava obrazovanja u RH	uneseni podaci odgovaraju podacima u dokumentima	kontinuirano
informiranje i pružanje podrške pristupnicima	objavljene pisane obavijesti, upute i priručnici na mrežnoj stranici Centra i stranici <i>Postani student</i> , stalni kontakti s korisnicima, telefonska podrška	kontinuirano
edukacija ispitnih koordinatora	održani skupovi prema programu rada – educirani ispitni koordinatori za provedbu ispita	svibanj i studeni 2019.
organizacija ispitnih centara i izrada rasporeda za kandidate	provedeni ispiti u ispitnim centrima	ožujak – srpanj 2019., kolovoz i rujan 2019.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2018./2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
nadzor tijekom pisanja ispita u školama	proveden nadzor i dostavljeni zapisnici	lipanj 2019.
evidentiranje i praćenje uplata kandidata	provedene i u sustavu evidentirane sve uplate troškova polaganja ispita	prosinac 2019. – svibanj 2019., kolovoz 2019.
angažiranje vanjskih suradnika (objavljen javni poziv, razgovor s kandidatima i prikupljanje potrebne dokumentacije)	odabrane osobe koje će sudjelovati u pakiranju i raspakiravanju ispitnih materijala	ožujak i travanj 2019.
pakiranje ispitnih materijala i slanje u škole i ispitne centre	pošiljke ispitnih materijala pripremljene za slanje na ispitna mjesta	travanj i svibanj 2019., kolovoz 2019.
2. radna cjelina: Provedba državne mature za školsku godinu 2018./2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
organizacija i praćenje distribucije ispitnih materijala iz Centra na ispitna mjesta te organizacija i praćenje njihova povrata	broj isporučениh i vraćenih ispita odgovara broju poslanih ispita	lipanj i srpanj 2019., kolovoz i rujan 2019.
organizacija i provedba dodatnih ispita koje traže pojedini fakulteti	provedeni ispiti	srpanj i rujan 2019.
objavljivanje Javnoga poziva za ocjenjivače	objavljen Javni poziv za ocjenjivače na mrežnoj stranici Centra	siječanj 2019.
edukacija i stručni skupovi za ocjenjivače	održane edukacije i stručni skupovi – ocjenjivači educirani za ocjenjivanje ispita	travanj, svibanj i lipanj 2019.
edukacije za osobne pomagače	educirani i osposobljeni osobni pomagači za pružanje stručne podrške tijekom ispita	svibanj i lipanj 2019.
raspakiravanje ispitnih materijala i priprema za ocjenjivanje	pripremljeni ispitni materijali za ocjenjivanje	lipanj i srpanj 2019., rujan 2019.
ocjenjivanje ispita i objava rezultata na stranicama pristupnika	ocijenjeni svi ispiti prema planu ocjenjivanja i rezultati vidljivi pristupnicima	lipanj, srpanj i rujan 2019.

Aktivnosti		
2. radna cjelina: Provedba državne mature za školsku godinu 2018./2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
rješavanje prigovora pristupnika na rezultate	riješeni svi zaprimljeni prigovori i ispravljani rezultati u sustavu	srpanj i rujan 2019.
određivanje prijedloga pragova ocjena	određeni i objavljeni pragovi ocjena	srpanj 2019.
skeniranje ispita – optičko čitanje i obrada rezultata u SRDM-u	uneseni rezultati u SRDM i objavljeni na stranici <i>Postani student</i>	srpanj i rujan 2019.
izdavanje svjedodžba o državnoj maturi i potvrda o položenim ispitima	izdane svjedodžbe i/ili potvrde svim pristupnicima	srpanj i rujan 2019.

1.2. Priprema ispitnih materijala državne mature za školske godine 2018./2019. i 2019./2020.

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Tijekom godine uz pripremu i provedbu državne mature za tekuću školsku godinu Centar priprema i izrađuje ispitne materijale za sljedeću školsku godinu (2019./2020. školsku godinu).

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručnih radnih skupina za 2019./2020.	odabir članova stručnih radnih skupina, Odluka o imenovanju članova stručnih radnih skupina	siječanj 2019.
uređivanje ispitnih kataloga	objavljeni ispitni katalogi na mrežnoj stranici Centra	veljača – rujan 2019.
radni sastanci stručnih radnih skupina u Centru	izrađeni ispitni zadatci	siječanj – prosinac 2019.
preuzimanje radnih inačica ispita	pripremljene radne inačice ispita za recenzije	lipanj – rujan 2019.
Javni poziv za imenovanje stručnih recenzenata	objavljen Javni poziv za imenovanje stručnih recenzenata, imenovanje Povjerenstva za odabir stručnih recenzenata	rujan 2019.
metodološka i stručna recenzija ispita	uneseni ispravci u ispite nakon metodološke i stručne recenzije	rujan – prosinac 2019.
lektura ispita	uneseni ispravci u ispite nakon lekture	rujan – prosinac 2019.
prijelom ispita	grafički oblikovani ispitni materijali	rujan – prosinac 2019.
korektura ispita	uneseni ispravci nakon korekture i ispiti spremni za tisak	rujan – prosinac 2019.
potpisivanje ispita	potpisane ispitne inačice	lipanj – prosinac 2019.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema za tisak	pripremljeni ispiti za tisak	studeni i prosinac 2019.
Javni poziv za imenovanje stručnih radnih skupina za 2020./2021. školsku godinu	objavljen Javni poziv za imenovanje stručnih radnih skupina za 2020./2021. školsku godinu, imenovanje Povjerenstva za odabir članova stručnih radnih skupina	listopad i studeni 2019.
Javni poziv za odabir prevoditelja ispita i popratnih materijala državne mature na jezike nacionalnih manjina	objavljen Javni poziv za odabir prevoditelja ispita i popratnih materijala državne mature na jezike nacionalnih manjina, imenovanje Povjerenstva za odabir prevoditelja ispita i popratnih materijala državne mature na jezike nacionalnih manjina	studeni i prosinac 2019.
Javni poziv kandidatima za lekturu ispita i popratnih materijala iz stranih jezika i jezika nacionalnih manjina	objavljen Javni poziv kandidatima za lekturu ispita i popratnih materijala iz stranih jezika i jezika nacionalnih manjina, imenovanje Povjerenstva za odabir lektora	studeni i prosinac 2019.

1.3. Razvoj ispita državne mature za školsku godinu 2021./2022.

Nositelj: Odjel za organizaciju i provođenje ispita

Sažetak

U članku 9. Pravilnika o polaganju državne mature navedeno je sljedeće: (1.) Ispitni sadržaji te način provjere i ocjenjivanja znanja i sposobnosti na ispitima uređuju se predmetnim ispitnim katalozima., (2.) Ispitne kataloge koji se izrađuju prema nastavnim planovima i programima iz općeobrazovnih predmeta donosi Centar uz prethodnu suglasnost ministarstva. i (3.) Ispitne kataloge objavljuje Centar na svojoj mrežnoj stranici na početku školske godine u kojoj se polažu ispiti, a mogu biti objavljeni i u tiskanome obliku. Ispitni se katalozi izrađuju prema planu i programu gimnazijskih predmeta jer učenici gimnazijskih programa završavaju svoje srednjoškolsko obrazovanje polaganjem državne mature.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja započinje projekt provedbe eksperimentalnoga programa „Škola za život“ kao prvoga koraka prema ostvarenju cilja Cjelovite kurikularne reforme, a to je uspostavljanje usklađenoga i učinkovitoga sustava odgoja i obrazovanja koji odgovara zahtjevima modernoga i za život potrebnoga obrazovanja. Eksperimentalni program provest će se u prvome razredu gimnazija u svim nastavnim predmetima i prvome razredu strukovnih škola s četverogodišnjim programima u općeobrazovnim predmetima, a za sljedeću školsku godinu planirano je frontalno uvođenje toga programa za sve učenike. Stoga je nužno pripremiti državnu maturu za ovu generaciju i sljedeće generacije učenika koji će svoje srednjoškolsko obrazovanje završiti prema tim novim programima te uskladiti ispitne kataloge, tj. sadržaj i način vrednovanja.

Centar će stoga uz redovite stručne radne skupine koje će izrađivati ispitne materijale za sljedeće mature do 2022. godine formirati po potrebi za pojedine predmete i paralelne skupine usredotočene na predviđene promjene u kurikulumima, a i za ostale će predmete angažirati osobe koje su upoznate s kurikularnim promjenama i koje mogu u tom smislu biti konzultanti ostalim članovima stručnih radnih skupina.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2021./2022.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza 5 – 7 stranih kurikula za predmet za koji su predmetni koordinatori stručni	kratko izvješće	siječanj 2019.
usporedba postojećih planova i programa te kurikula s obzirom na ispitivanje/ispitne materijale (sadržaj ishod)	kategorizacija potrebnih promjena za daljnju operacionalizaciju svih potrebnih aktivnosti za izradu ispitnih materijala	siječanj i veljača 2019.
izrada plana promjena ispita i redosljed promjena ispita	napravljen plan	do kraja ožujka 2019.
Javni poziv za imenovanje paralelnih stručnih radnih skupina za 2022.	objavljen Javni poziv za imenovanje paralelnih stručnih radnih skupina za 2022. za predmete za koje je potrebno; imenovanje Povjerenstva za odabir članova paralelnih stručnih radnih skupina	listopad i studeni 2019.

Polaganje državne mature regulirano je Pravilnikom o polaganju državne mature i vezano uz Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statut Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i *Strategiju razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* U *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* definiran je strateški cilj 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu.*

2.

**OSIGURAVANJE
KVALITETE OBRAZOVANJA**

2.1. Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Ispiti državne mature u Republici Hrvatskoj provode se od školske godine 2009./2010. Državna se matura sastoji se od obvezatnoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obvezatnome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj i osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezatno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Jedno je od važnih mjerila kvalitete i valjanosti ispitivanja znanja utjecaj koji ispit znanja ima na proces učenja i poučavanja. U 2018. godini dana je u tisk znanstvena publikacija *Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama*.

U 2019. godini planira se nastavak analiza vezanih uz obvezatne ispite državne mature odnosno uz školski esej iz Hrvatskoga jezika. Ispit iz Hrvatskoga jezika sastoji se od dvaju dijelova: testa i školskoga eseja. U testu su zadatci zatvorenoga tipa kojima se ispituje poznavanje jezika i književnosti, dok se u eseju od učenika traži pisanje opsežnijega teksta u kojemu također do izražaja dolazi poznavanje jezika i književnosti. Iako ta dva dijela ispita u suštini mjere ista znanja, esej bi se mogao smatrati primjenom znanja jer on mjeri pisanje koje je važan dio komunikacijske kompetencije. Sustavna kvalitativna i kvantitativna analiza pisanih radova učenika važna je iz dvaju razloga. Prvi je razlog razvoj ispitnih materijala za ispitivanje pisanja i definiranje jasnih standarda za razine postignuća u vještini pisanja na kraju srednjoškolskoga obrazovanja. Kvalitativne i kvantitativne analize ispitnih materijala pridonose izradi valjanih, objektivnih i pouzdanih ispitnih materijala. Drugi je razlog potreba da se nastavnicima Hrvatskoga jezika, učenicima i ostaloj zainteresiranoj javnosti podastre konkretna i detaljna povratna informacija o obilježjima pisanih radova učenika na kraju srednjoškolskoga obrazovanja. Zbog toga su uz postojeće kriterije ocjenjivanja u analizu uneseni i dodatni kriteriji kao što su gramatička povezanost i suvislost teksta, argumentacija u tekstu, oblikovanje odlomaka u tekstu te gramatička i leksička obilježja teksta. Konačan rezultat analize školskih eseja jesu smjernice za sustavno poučavanje pisanja u srednjoj školi.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručne radne skupine	objava Javnoga poziva za stručnu radnu skupinu, Odluka o imenovanju stručne radne skupine	siječanj 2019.
odabir reprezentativnoga uzorka pisanih radova učenika na osnovnoj i višoj razini	izrađena tablica sa svim podacima o uzorku	veljača i ožujak 2019.
izrada kriterija i kodnoga plana za analizu	izrađen kodni plan za analizu	veljača i ožujak 2019.
ocjenjivane radova prema kodnome planu	ocijenjeni svi radovi koji čine uzorak	travanj – listopad 2019.
priprema radova učenika za ocjenjivanje (upotreba računalne aplikacije za ocjenjivanje ako se steknu tehnički uvjeti)	pripremljeni svi radovi iz uzoraka u papirnatome ili računalnome obliku	veljača, ožujak i travanj 2019.
analiza podataka	izvješće o rezultatima analize	prosinac 2019. – travanj 2020.

Projekt *Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Ispit državne mature iz Hrvatskoga jezika obvezatan je za učenike gimnazijskih programa. U svakoj ga školskoj godini polaže i veliki broj učenika strukovnih programa kako bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima.

Nakon ljetnoga roka državne mature provode se statističke i psihometrijske analize ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika. Analize konzistentno pokazuju da ocjenjivanje školskoga eseja nije dovoljno pouzdano jer se ocjene različitih ocjenjivača razlikuju. Ocjenjivanje školskoga eseja vrlo je složeno i ocjenjivači procjenjuju na temelju 12 kriterija. Skale tih kriterija različite su i variraju od dviju do sedam kategorija. Poznato je da ljudska radna memorija obuhvaća sedam plus/minus dvije informacije (Zarevski, 2001.) te je stoga prijeko potrebno smanjiti broj kriterija kako bi se povećala pouzdanost ocjenjivanja. Na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i međunarodnih standarda u testiranju materinskih jezika postavljen je opći cilj projekta, a to je izrada nove specifikacije ispita, odnosno izrada novoga ispitnog kataloga.

Unutar toga općeg cilja definirani su sljedeći specifični ciljevi: (1.) izrada novoga koncepta esejskoga zadatka, (2.) izrada kriterija bodovanja esejskoga zadatka, (3.) izrada vodiča za ocjenjivanje esejskoga zadatka i (4.) novi koncept za ostala ispitna područja.

Kako bi se postavljeni ciljevi realizirali, imenovana je stručna radna skupina koja je sa svojim radom započela 2017. godine. Tijekom 2018. godine ostvarena su prva dva cilja, a tijekom 2019. godine planira se ostvarivanje trećega i četvrtoga cilja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada priručnika o novome konceptu esejskoga zadatka za nastavnike i ocjenjivače	izrađeni priručnici za nastavnike i ocjenjivače	siječanj i veljača 2019.
predstavljanje priručnika	tisak priručnika i njegovo predstavljanje stručnoj zajednici	ožujak i travanj 2019.
imenovanje stručne radne skupine za izradu novoga koncepta ispita iz Hrvatskoga jezika	objavljen Javni poziv i donesena Odluka o imenovanju stručne radne skupine za izradu ispita iz Hrvatskoga jezika	siječanj i veljača 2019.
izrada novoga koncepta ispitnih područja	izrađen novi koncept ispitnih područja	
edukacija nastavnika	prezentacija novoga koncepta ispita (suradnja s AZOO-om, <i>webinari</i>)	rujan – prosinac 2019.

Projekt *Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati ispite državne mature u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja i Odjel za izdavaštvo

Sažetak

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije nastavak je sadržajne analize započete u 2018. godini koja se odnosi na ispite državne mature iz Geografije iz školskih godina 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015., 2015./2016. i 2016./2017. Tijekom 2018. godine posebna pozornost bila je usmjerena na utvrđivanje usvojenosti sadržaja prirodne, društvene i regionalne geografije te geografije Hrvatske, na razlike među sadržajnim područjima ispitivanja i na analizu ispitnih zadataka i čestica kojima su se ispitivale geografske vještine te je također započeta interpretacija kodiranih zadataka otvorenoga tipa. U 2019. godini nastaviti će se s interpretacijom rezultata zadataka otvorenoga tipa prema područjima ispitivanja s naglaskom na metodičke sugestije koje bi trebale dati smjernice za unapređenje učenja i poučavanja nastavnih sadržaja iz Geografije te s pisanjem cjelovitoga izvješća i diseminacijom rezultata.

Rezultati sadržajne i metodološke analize ispita iz Geografije poslužiti će osmišljavanju smjernica za unapređenje izrade i poboljšanje kvalitete novih ispitnih materijala te će služiti učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Geografije. Također, rezultati provedene analize mogli bi poslužiti za ispravke aktualnih dokumenata koji se odnose na predmetni kurikulum Geografije.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza strukture pristupnika ispitima državne mature iz Geografije	utvrđene razlike u strukturi pristupnika s obzirom na tip škole, regionalnu pripadnost škole i dr.	siječanj i veljača 2019.
analiza strukture ispita državne mature iz Geografije	utvrđene sličnosti i razlike u strukturi ispita državne mature	veljača 2019.
analiza rezultata ispita državne mature iz Geografije prema specifičnim obilježjima pristupnika i ispita	analizirani rezultati ispita državne mature iz Geografije prema specifičnim obilježjima pristupnika i ispita	siječanj, veljača i ožujak 2019.
interpretacija kodiranih odgovora u ispitima državne mature iz Geografije	utvrđena usvojenost pojedinih geografskih koncepata te najčešće pogrešne predodžbe	siječanj – travanj 2019.
izrada monografije o rezultatima	izrađen prikaz rezultata prema cjelinama i doneseni zaključci o provedenim analizama	travanj, svibanj i lipanj 2019.
recenzija monografije o rezultatima	recenzirana monografija o rezultatima	lipanj 2019.
priprema monografije o rezultatima za tisak i objava u e-obliku	lektorirana, prelomljena i grafički oblikovana monografija, napravljena korektura monografije, tiskana monografija i objavljena u e-obliku	lipanj – rujan 2019.
sudjelovanje na međunarodnoj/domaćoj geografskoj konferenciji s temom koja se odnosi na sadržajnu analizu ispita državne mature iz Geografije	prijavljen rad i sudjelovanje na međunarodnoj/domaćoj geografskoj konferenciji	tijekom 2019. godine
diseminacija rezultata	diseminirani rezultati	siječanj – prosinac 2019.

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije povezana je sa strateškim ciljem 2.8. provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

2.4. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike i izrada priručnika

Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka za nacionalne ispite iz Matematike 2014.

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine u osmim razredima osnovnih škola. Cilj je projekta detaljno procijeniti razine matematičkih znanja, vještina i sposobnosti učenika pri završetku osmoga razreda osnovne škole te utvrditi postojeće i potencijalne probleme u stjecanju znanja te razvoju vještina i sposobnosti iz Matematike tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja.

Tijekom 2016. godine razvijen je detaljni kodni plan za svaki zadatak koji obuhvaća sve poželjne, očekivane i primijenjene ispravne strategije rješavanja te sve očekivane i učestale uočene pogreške učenika. U 2017. godini svi su ispitni materijali kodirani te su 2018. godine ocijenjeni zadatci iz nacionalnih ispita provedenih u školskoj godini 2013./2014. Nakon ocjenjivanja uslijedila je statistička analiza koja je bila temelj sadržajne analize zadataka i pojedinih područja ispitivanja koju su napravili članovi stručne radne skupine. Analiza će biti predstavljena u priručniku *Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka za nacionalne ispite iz Matematike 2014.* čija je izrada u tijeku i koji će se recenzirati u 2019. godini.

U tom će priručniku biti predstavljeni izazovi i poteškoće na koje se nailazi u nastavi Matematike, a sve u svrhu unapređenja matematičkoga obrazovanja. Rezultati sadržajne analize i priručnik bit će predstavljeni na svim razinama, posebice nastavnicima Matematike kroz stručne skupove i županijska vijeća.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
dorada priručnika	radna inačica priručnika	siječanj 2019.
recenzija priručnika	recenziran priručnik	veljača 2019.
grafička obrada i tisak priručnika	napravljena lektura, prijelom i korektura priručnika, tiskan priručnik	ožujak 2019.
predstavljanje priručnika i rezultata sadržajne analize	priručnik i rezultati sadržajne analize predstavljeni na stručnim skupovima	travanj – rujan 2019.

Na temelju projekta Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola napravljena je sadržajna analiza nacionalnih ispita i bit će izrađen priručnik Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka za nacionalne ispite iz Matematike 2014., što je povezano sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.5. Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti u području matematike kod desetogodišnjaka

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel, Odjel za organizaciju i provođenje ispita i Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Radu s darovitim učenicima u području matematike u Republici Hrvatskoj dosad nije bilo posvećeno dovoljno pozornosti. Pojedine osnovne škole i njihovi osnivači prepoznali su taj problem i započeli su s različitim oblicima poticanja darovitih učenika, ali uočena je nedostupnost instrumenata za identifikaciju darovitih učenika. Stoga je Centar započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike*. Ta je aktivnost Centra u skladu sa *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije* (Narodne novine, br. 124/14.) u kojoj je navedeno sljedeće: *U prepoznavanju i razvoju sposobnosti naročita pozornost bit će posvećena darovitim pojedincima*. Također, navedeno je sljedeće: *U skrbi za darovite ključnu ulogu ima upravo obrazovni sustav jer jedino on omogućuje sustavnu ranu identifikaciju i podršku razvoju darovitih*.

Centar je s aktivnostima vezanim uz taj projekt započeo u srpnju 2018. godine kada je imenovana stručna radna skupina koju sačinjava deset osoba. U skupini su stručnjaci iz područja psihologije, pedagogije, matematike i razredne nastave koji imaju iskustva u radu s darovitim učenicima te dobro poznaju koncepte u području darovitosti. Stručna radna skupina izradila je konceptualni okvir koji pokriva nekoliko temeljnih područja: teorije darovitosti, matematičku darovitost, instrumente za utvrđivanje darovitosti, ciljne skupine važne pri identifikaciji darovitosti te zakonski okvir i praksu rada s darovitim učenicima u hrvatskome obrazovnom sustavu. Nakon izrade konceptualnoga okvira stručna radna skupina odredila je koji će se sve instrumenti izraditi u svrhu operacionalizacije navedenih koncepata i definirala je ciljne skupine na kojima će oni biti primijenjeni. To su upitnici za učenike, roditelje i učitelje. Za svaki upitnik izrađen je nacrt u kojemu je određeno u kojim će se omjerima ispitivati pojedini koncepti. Učenici će osim popunjavanja upitnika pisati i ispit za koji je također definiran nacrt.

Tijekom 2019. godine bit će završeni instrumenti. Potom će biti odabran uzorak učenika koji će sudjelovati u ispitivanju i bit će provedeni ispiti. Isto tako, bit će provedeno ispitivanje o dosadašnjima praksama rada s darovitim učenicima. Tim se ispitivanjem planiraju obuhvatiti stručne službe svih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada upitnika i ispitnih inačica	izrađeni upitnici, zrađene dvije ispitne inačice	siječanj i veljača 2019.
odabir uzorka učenika	odabrane škole i razredna odjeljenja koja će sudjelovati u ispitivanju	siječanj i veljača 2019.
provedba upitnika za stručne službe	provedeni upitnici na uzorku stručnih služba u osnovnim školama	veljača 2019.
odabir recenzenata	objavljen Javni poziv za recenzente zadataka, imenovanje Povjerenstva za odabir recenzenata zadataka, Odluka o imenovanju recenzenata zadataka	veljača 2019.
pilotiranje upitnika i ispitnih zadataka	organiziran kognitivni laboratorij u jednoj osnovnoj školi	Veljača 2019.
recenzija ispita	stručno i metodološki recenzirani instrumenti	ožujak 2019.
lektura, korektura i prijelom instrumenata	lektorirani, korigirani i grafički uređeni instrumenti	ožujak 2019.
tisak i distribucija instrumenata	distribuirani instrumenti po školama	ožujak i travanj 2019.
sudjelovanje na konferenciji	predstavljen rad na projektu u sklopu domaće konferencije posvećene temi darovitosti	travanj 2019.
provedba ispita i upitnika	provedeni ispiti i upitnici na uzorku učenika četvrtih razreda osnovne škole, provedeni upitnici za učitelje i roditelje	travanj 2019.
ocjenjivanje ispita te unos rezultata ispita i odgovora dobivenih primjenom upitnika	ocijenjeni ispiti te uneseni rezultati ispita i odgovori dobiveni primjenom upitnika	svibanj i lipanj 2019.
analiza instrumenata	analizirani rezultati ispita i odgovora dobivenih primjenom upitnika	rujan i listopad 2019.
izrada priručnika	izrađen priručnik sa završnim formama instrumenata	listopad, studeni i prosinac 2019.

Projekt *Izrada i primjena instrumenata za prepoznavanje darovitosti u području matematike* povezan je strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.6. Razvoj novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike

Nositelj: Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

U svakoj školskoj godini ispit državne mature iz Fizike polaže veliki broj učenika gimnazijskih i strukovnih programa (oko 6000 njih) da bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima. U ovome će se projektu napraviti kvantitativna i kvalitativna analiza zadataka iz prethodnih ispita državne mature iz Fizike te će se u skladu sa zaključcima provedenih analiza razviti novi koncept ispita državne mature iz Fizike.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza relevantnih nacionalnih i međunarodnih dokumenata	izvešće o analizi relevantnih nacionalnih i međunarodnih dokumenata	siječanj i veljača 2019.
izrada novoga koncepta zadataka u ispitu državne mature iz Fizike	izrađen novi koncept zadataka	ožujak – kolovoz 2019.
izrada primjera zadataka	izrađeno pet primjera zadataka	kolovoz i rujan 2019.
izrada priručnika za nastavnike i učenike	izrađen priručnik za nastavnike i učenike	kolovoz – prosinac 2019.

Projekt *Razvoj novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati ispite državne mature u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.

VANJSKO VREDNOVANJE

3.1. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Kvalitetu tih ustanova čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Stalno promišljanje i vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse pretpostavka su kontinuiranoga unapređivanja i razvoja ustanove. Centar je 2010. godine razvio sveobuhvatni model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja s ciljem implementacije sustava praćenja i osiguravanja kvalitete na nacionalnoj razini. Okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu odgovornost za samovrednovanje preuzimaju ustanove, a podršku u procesu osigurava Centar. Proces samovrednovanja je od 2011. do 2015. godine implementiran u više od 140 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Uz praćenje uspješnosti implementacije procesa tijekom petogodišnjega razdoblja na temelju povratnih informacija o uspješnosti implementacije, zajedno s ustanovama u procesu i suradnicima na projektu, okvir samovrednovanja se kontinuirano razvijao kako bi odgovorio na realne potrebe svake pojedine odgojno-obrazovne ustanove, a time i sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

U 2019. godini planira se nastavak analize sustava osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i početak razvoja okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Razvoj okvira vanjskoga vrednovanja nastavlja se na okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te na elemente modela vanjskoga vrednovanja škola koji su primjenjivi u sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Nužno je da u razvoj okvira vanjskoga vrednovanja budu uključeni stručnjaci iz područja te da je predloženi pristup usklađen sa suvremenim paradigmatama razvoja i učenja djeteta rane dobi kao i sa suvremenim pristupima osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
početak rada Povjerenstva za razvoj okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	hodogram aktivnosti	siječanj – prosinac 2019.
pregled relevantne literature o sustavima osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	popis literature, pregled sustava osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	siječanj – lipanj 2019.
analiza elemenata okvira samovrednovanja i rezultata implementacije procesa u ustanovama ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	rezultati analize elemenata okvira samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	siječanj – lipanj 2019.
analiza elementa modela osnovnih i srednjih škola i procjena primjenjivosti modela za potrebe vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	analizirani elementi modela osnovnih i srednjih škola i procijenjena primjenjivost modela	siječanj – lipanj 2019.
dorada postojećih i razvoj novih procedura i instrumenata za praćenje i unapređenje kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	procedure i instrumenti za praćenje i unapređenje kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	siječanj – lipanj 2019.
predtestiranje novih procedura i instrumenata za praćenje i unapređenje kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	rezultati predtestiranja	lipanj – rujan 2019.
izrada okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	okvir vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	rujan – prosinac 2019.
izrada prijedloga implementacije procesa i sustava podrške ustanovama u procesu praćenja i unapređenja kvalitete rada	prijedlog implementacije procesa i prijedlog sustava podrške ustanovama u procesu praćenja i unapređenja kvalitete rada	rujan – prosinac 2019.

Projekt *Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.2. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Izvođenje eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija započelo je u 13 srednjih strukovnih škola u školskoj godini 2013./2014. Komunikacijom sa školama utvrđeno je da su tri škole započele s provedbom već u prethodnoj školskoj godini 2012./2013. (programi: ekonomska, tehnička i turistička gimnazija), tijekom 2014./2015. školske godine programe strukovnih gimnazija provodilo je 15 škola, a tijekom 2015./2016. školske godine 17 škola. U vanjsko je vrednovanje bilo uključeno pet programa strukovnih gimnazija. Ekonomska, tehnička i turistička gimnazija izvode se kontinuirano od 2012./2013. školske godine, gimnazija održivoga razvoja izvodi se od 2013./2014. školske godine, a zdravstvena gimnazija od 2015./2016. školske godine. Tijekom 2016. godine Centar je u sklopu ovoga projekta proveo istraživanje koje je uključivalo sadržajnu analizu programa strukovnih gimnazija, anketno ispitivanje učenika i nastavnika te strukturirane intervjuje i pregled školske dokumentacije.

Praćenje obrazovne vertikale učenika četvrta je i posljednja istraživačka etapa u projektu *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe programa strukovnih gimnazija*. Primarni je cilj programa strukovnih gimnazija nastavak obrazovanja učenika u tercijarnome obrazovanju odabranoga sektora ili područja te njihovo stručno-teorijsko predznanje za uspješnije pohađanje odgovarajućega studija. Da bi se utvrdilo postizanje navedenoga cilja, potrebno je sustavno pratiti izbor studija učenika koji završavaju programe strukovnih gimnazija u sustavu tercijarnoga obrazovanja, što bi značajno pomoglo u donošenju konačnih zaključaka o svrsishodnosti programa strukovnih gimnazija.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izvještavanje nadležnih tijela	izvješće dostavljeno naručitelju (MZO-u)	siječanj 2019.

Projekt *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.3. Analiza pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Obrazovni sustav je izuzetno važan segment društvenoga funkcioniranja, a njegova kvaliteta utječe na sva područja društva i na osobni razvoj pojedinca. Unapređenje kvalitete obrazovanja jedan je od strateških ciljeva Republike Hrvatske, ali treba biti i zadaća svih ključnih dionika sustava. Vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova pristup je koji se upotrebljava u osiguravanju kvalitete većine obrazovnih sustava u Europskoj uniji, a i šire. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova omogućuje dobivanje valjanih, objektivnih i pouzdanih informacija te tako utječe na unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnih procesa. Uz procese vanjskoga vrednovanja ključno je sinergijsko djelovanje procesa samovrednovanja koje pretpostavlja unapređenje kvalitete svake odgojno-obrazovne ustanove. Proces samovrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu se procjena i unapređenje temelje na objektivnim pokazateljima, upotrebljava se unaprijed zadana metodologija koja pridonosi objektivnosti procesa, vrednuju se kriteriji unutar područja kvalitete rada ustanove i upotrebljavaju se različiti izvori informacija s posebnim naglaskom na dokumentaciji ustanove. U procjeni i unapređenju uključuju se svi dionici odgojno-obrazovne ustanove čime se sustavno jačaju kapaciteti unutar ustanove za kvalitetnu provedbu procesa, a ustanove se kroz proces potiče na umrežavanje i razmjenu iskustava.

Ustanove u procesu razvijaju unutarnji sustav kvalitete i razvojne planove te planiraju metode vrednovanja i mjerljive pokazatelje uspješnosti realizacije razvojnih ciljeva i diseminacije rezultata procesa u lokalnoj zajednici. Uloga je Centra razvoj i implementacija metodologije te razvoj sustava podrške ustanovama u procesu praćenja i osiguravanja kvalitete rada. Centar je s razvojem i implementacijom procesa samovrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova započeo 2006. godine nakon prvih nacionalnih ispita. Tijekom godina provedbe u projekte samovrednovanja bio je uključen značajan broj odgojno-obrazovnih ustanova (dječjih vrtića, osnovnih škola, gimnazija i strukovnih škola), ali i veliki broj odgojno-obrazovnih radnika (ravnatelja, učitelja/nastavnika/odgojitelja i stručnih suradnika sa svih razina odgojno-obrazovnoga sustava i iz različitih dijelova Republike Hrvatske).

Na temelju svih dosadašnjih pristupa razvoju i implementaciji modela praćenja i unapređivanja kvalitete rada dječjih vrtića te osnovnih i srednjih škola (projekata samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova) Centar će se u 2019. godini usmjeriti na analizu sve dostupne metodologije te

na analizu aktivnosti i rezultata projekata iz područja praćenja i osiguravanja kvalitete obrazovanja. Rezultati analize bit će polazište za unapređenje postojećih elemenata i razvoj elemenata novoga cjelovitog pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova (dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova te ustanova za obrazovanje odraslih).

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Pokazatelji provedbe	Vrijeme izvršenja
priprema i pregled relevantne literature	popis literature, sažetak	siječanj – prosinac 2019.
prikupljanje dokumentacije i rezultata provedenih modela samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i osnovnih i srednjih škola te vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova (uključujući pilot-projekt <i>Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija</i>)	dokumentacija (metodologija, instrumenti, obrasci, upitnici, priručnici, vodiči i popratni materijali), podatci prikupljeni tijekom provedbe projekata	siječanj – prosinac 2019.
analiza dostupne metodologije, podataka i rezultata provedenih projekata	izvješće o rezultatima analize	siječanj – prosinac 2019.
izrada radne inačice prijedloga cjelovitoga pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	izrađena radna inačica prijedloga cjelovitoga pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	siječanj – prosinac 2019.
osnivanje Povjerenstva za razvoj cjelovitoga pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	objavljen Javni poziv i Odluka o imenovanju članova Povjerenstva za razvoj cjelovitoga pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	prosina 2019.

Projekt *Analiza pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova* u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.4. Pilot-projekt: Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija

Nositelji: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja i Odjel za izdavaštvo

Sažetak

U 2019. godini nastaviti će se pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* pokrenut u 2017. godini. Temelji se na strukturnome modelu i integriranome pristupu vrednovanja škola koji su u Centru razrađeni tijekom 2015. i 2016. godine. Konceptualni model koji će se testirati u pilot-projektu polazi od holističkoga viđenja škole i uključuje najvažnija područja kvalitete rada i ishode koje bi dobra škola trebala ostvarivati. Sastoji se od osam ključnih područja kvalitete, 38 tema unutar tih područja, detaljno razrađenih kriterija kvalitete u svim tematskim područjima te niza poticajnih pitanja koja bi školama trebala olakšati preispitivanje vlastitoga ostvarivanja kriterija učinkovite prakse.

Ostvarivanje poželjnih kriterija kvalitete provjerava se na dva načina. Prvi je samoanaliza i samovrednovanje škola, a drugi je vanjsko vrednovanje. Ta dva komplementarna pristupa stopljena su u jedinstveni integrirani pristup za koji se pretpostavlja da svojim sinergijskim djelovanjem može značajno utjecati na unapređivanje kvalitete rada škola i na podizanje razine odgovornosti svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja.

U 2018. godini 20 osnovnih škola i 10 gimnazija izradile su svoje samoevaluacijsko izvješće koje predstavlja podlogu i polazište za vanjsko vrednovanje škola. Vanjsko vrednovanje provode vanjski vrednovatelji koji na temelju samoevaluacijskoga izvješća, ostalih prikupljenih podataka i osobnih uvida u školi izvode svoje procjene i vrednovanje kvalitete rada škola.

Primarna je svrha pilot-projekta priprema nacionalnoga pristupa uvođenju sustavnoga, valjanoga, objektivnoga i pouzdanoga vrednovanja rada škola.

Pilot-projektom želi se:

- provjeriti primjenjivost predloženoga pristupa i modela vrednovanja rada osnovnih škola i gimnazija
- na temelju prikupljenih informacija izraditi modifikaciju integriranog modela vanjskog vrednovanja škola
- osnažiti unutarnje kapacitete škola za samovrednovanje i unapređivanje vlastite odgojno-obrazovne prakse tijekom priprema za vanjsko vrednovanje uz podršku „kritičkih prijatelja“.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Pokazatelji provedbe	Vrijeme izvršenja
analiza samoevaluacijskih izvješća škola i razvojnih planova	izvješće o rezultatima analize	ožujak – srpanj 2019.
analiza izvješća „kritičkih prijatelja”, o procesu samovrednovanja škola – inicijalno stanje škola	izvješće o rezultatima analize	ožujak – listopad 2019.
priprema za vanjsko vrednovanje na temelju izvješća o rezultatima analize samoevaluacijskih izvješća škola	planovi posjeta školama	listopad – studeni 2019.
provedba vanjskoga vrednovanja, posjeti školama	izvješća o provedenome vanjskom vrednovanju škola s procjenama i preporukama za škole	studeni – prosinac 2019.
analiza prikupljenih informacija – prilagodba modela i pristupa	izvješće o potrebnim modifikacijama modela i pristupa	prosinac 2019.

Pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.

NACIONALNI ISPITI

4.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja

Nositelji: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja, Istraživačko-razvojni odjel i Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020*. U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnoga sustava. Jedan od temeljnih mehanizama uspostave cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Stoga je Centar u skladu sa svojim ovlastima pripremio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Predloženi projekt ima tri osnovne sastavnice. Razvoj sustava nacionalnih ispita i izrada aplikacijskoga sustava za izradu ispita i provedbu ispitivanja prve su dvije sastavnice projekta. Dio aplikacijskoga sustava za izradu i provedbu ispita upotrijebit će se za to da se zadatci s metrijskim i sadržajnim karakteristikama učine dostupnima nastavnicima kako bi unaprijedili svoje unutarnje vrednovanje, što je treća sastavnica projekta. Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnoga sustava.

U 2018. godini nastavit će se s aktivnostima projekta u sastavnici *Razvoj sustava nacionalnih ispita*. Na temelju ispitnih specifikacija izrađenih u 2017. godini izradit će se i recenzirati zadatci za nacionalne ispite za peti razred osnovne škole (nastavni sadržaji Hrvatskoga jezika, Matematike i predmetnoga područja prirodoslovlja zaključno sa završetkom četvrtoga razreda), osmi razred osnovne škole (nastavni sadržaji Hrvatskoga jezika i Matematike zaključno sa završetkom sedmoga razreda) i prvi razred srednje škole (nastavni sadržaji predmetnoga područja prirodoslovlja zaključno sa završetkom osmoga razreda).

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Razvoj sustava nacionalnih ispita		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
odabir skupina autora ispitnih zadataka	odabrane i imenovane skupine autora ispitnih zadataka na temelju javnoga poziva	ožujak 2019.
edukacija za skupine autora ispitnih zadataka	provedena edukacija za skupine autora ispitnih zadataka	travanj 2019.
izrada ispitnih zadataka na temelju ispitnih specifikacija	izrađeni ispitni zadatci na temelju ispitnih specifikacija	listopad 2019.
metodološka recenzija ispitnih zadataka	recenzirani ispitni zadatci i doradeni nakon metodološke recenzije	studeni 2019.
odabir sadržajnih recenzenata	odabrani i imenovani sadržajni recenzenti na temelju javnoga poziva	studeni 2019.
sadržajna recenzija zadataka	recenzirani ispitni zadatci i doradeni nakon stručne recenzije	prosinac 2019. – veljača 2020.
dorada specifikacija za popratne upitnike	dorađene specifikacije popratnih upitnika	prosinac 2019.

Projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.2. Nacionalni ispiti iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020*. U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnoga sustava. Jedan od temeljnih mehanizama za uspostavu cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu znanosti i obrazovanja predložio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* (koji je detaljno iznesen u ovom programu rada). U sklopu toga projekta razrađen je dokument *Model sustava nacionalnih ispita* u kojemu se navodi da će se ispitivati dva nastavna predmeta i jedno predmetno područje, a to su Hrvatski jezik, Matematika i predmetno područje prirodoslovlja. U gotovo svim razvijenim obrazovnim sustavima, kao što su obrazovni sustavi zemalja članica OECD-a, kao osnova ispitivanja u nacionalnim ispitima uzimaju se temeljne kompetencije u jeziku na kojemu se učenici školuju (materinski jezik) i Matematika². Svaka zemlja uz ta dva predmetna područja odabire i neka druga područja koja se smatraju važnima i koja treba pratiti i unaprijediti. Takav sveobuhvatni pristup nacionalnim ispitima osmišljen je u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Ispit iz Hrvatskoga jezika važan je dio sustava nacionalnih ispita. U ovom projektu planiran je razvoj ispita iz Hrvatskoga jezika za treći razred srednje škole. Cilj je ispitivanja utvrditi razine postignuća učenika srednjih škola iz Hrvatskoga jezika na kraju drugoga razreda srednje škole (ispitivanje je provedeno na početku trećega razreda u školskoj godini 2018./2019.). Ispitivanje je provedeno na prigodnome uzorku učenika iz 215 srednjih škola koje su dobrovoljno sudjelovale u ispitivanju. Ispitivanjem su bile obuhvaćene vještine čitanja različitih vrsta tekstova i pisanja te poznavanje strukture hrvatskoga jezika. Pritom su bili uzeti u obzir pragovi i programi za srednju školu, načela iz prijedloga kurikula Hrvatskoga jezika i opća načela za ispitivanje jezika u komunikacijskome kontekstu. Na taj je način ispit iz Hrvatskoga jezika, koji je izrađen u sklopu ovoga projekta, povezan s pristupom ispitivanju Hrvatskoga jezika opisanom u dokumentu *Model sustava nacionalnih ispita*.

² vidjeti: http://www.oecd.org/edu/school/Evaluation_and_Assessment_Synthesis_Report.pdf

Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnoga sustava.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje ocjenjivača za provedbu ocjenjivanja ispita iz Hrvatskoga jezika	objavljen Javni poziv i donesena Odluka o imenovanju ocjenjivača ispita iz Hrvatskoga jezika	siječanj 2019.
provedba ocjenjivanja ispita	ocijenjeni i računalno očitani ispiti	siječanj i veljača 2019.
analiza rezultata	izvješća o rezultatima za škole	siječanj – lipanj 2019.
izrada zadataka	izrađeni novi zadatci za nastavak probne primjene u 2020. godini	siječanj – lipanj 2019.
pisanje izvješća na nacionalnoj razini	objavljeno izvješće o nacionalnim rezultatima dobivenim primjenom nacionalnih ispita	lipanj – prosinac 2019.

Projekt *Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.3. Nacionalni ispiti iz Geografije za osnovne škole

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Nacionalni ispiti ključni su za vrednovanje obrazovnih postignuća, praćenje sustava obrazovanja te informiranje svih dionika obrazovnog sustava o postignućima učenika. Centar u školskoj godini 2018./2019. provodi nacionalni ispit iz Geografije u osmim razredima osnovnih škola. Cilj je provedbe nacionalnih ispita utvrditi razine postignuća učenika na nacionalnoj razini u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Nacionalnim ispitima iz Geografije ispituju se geografska znanja i geografske vještine koje su učenici osmih razreda stekli tijekom dosadašnjega geografskog obrazovanja.

U studenome 2018. godine proveden je nacionalni ispit iz Geografije (probno ispitivanje) u kojemu su sudjelovali učenici osmih razreda. U 2019. godini planirana je provedba glavnoga ispitivanja.

Rezultati provedenoga nacionalnog ispita iz Geografije među učenicima osmih razreda pokazat će razinu dostignutih geografskih znanja i vještina koji upućuju na stečene kompetencije u godini prije uvođenja kurikularnih promjena. Dobiveni rezultati mogu poslužiti za unapređenje učenja i poučavanja, samovrednovanje i vanjsko vrednovanje škola, praćenje ostvarivanja ishoda učenja te ispravke kurikularnih dokumenata iz Geografije.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
statističke i psihometrijske analize rezultata nakon pretestiranja	statistički i psihometrijski obrađeni rezultati nakon pretestiranja	siječanj 2019.
odabir ispitnih zadataka	odabrani ispitni zadatci dobrih metrijskih karakteristika	siječanj 2019.
izrada izvješća o rezultatima za škole koje su sudjelovale u pretestiranju i slanje u škole	izrađena izvješća i poslana u škole	ožujak 2019.
izrada ispitnih materijala za glavno ispitivanje	izrađeni ispitni materijali	ožujak 2019.
prilagodba ispitnih materijala za učenike s teškoćama	prilagođeni ispitni materijali	kolovoz/rujan 2019.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
grafičko uređenje ispita (lektura, prijelom i korektura)	grafički uređeni ispiti	rujan 2019.
tisak ispitnih knjižica	otisnute ispitne knjižice	listopad 2019.
2. radna cjelina: Priprema i provedba glavnoga ispitivanja		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada uzorka učenika osmih razreda osnovnih škola (barkodovi učenika) i obavijest školama	izrađen uzorak osnovnih škola i obaviještene škole	travanj 2019.
dorada upute za glavno ispitivanje	izrađene upute za glavno ispitivanje i pripremljene za slanje u škole	rujan 2019.
komunikacija sa školama i ispitnim koordinatorima tijekom provedbe ispitivanja	informirane škole i ispitni koordinatori o provedbi ispitivanja	rujan - studeni 2019.
usklađivanje popisa učenika odabranih kao uzorak, obavještavanje učenika i učitelja o svim pojedinostima	usklađeni popisi i informirani učenici i učitelji	rujan - studeni 2019.
izrada barkodova za ispitne materijale	izrađeni barkodovi	rujan - studeni 2019.
pakiranje ispita i distribucija po školama	spakirani ispitni materijali i poslani u škole	listopad - studeni 2019.
3. radna cjelina: Ocjenjivanje nacionalnih ispita		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
provedba glavnoga ispitivanja u školama i nadzor ispitivanja	provedeno glavno ispitivanje i nadzor	studeni 2019.
priprema materijala za ocjenjivanje (raspakiravanje ispita, priprema obrazaca za ocjenjivanje)	pripremljeni materijali za ocjenjivanje	prosinac 2019.
kontaktiranje ocjenjivača i edukacija ocjenjivača	obaviješteni i educirani ocjenjivači	prosinac 2019.
ocjenjivanje ispita	ocijenjeni ispiti	prosinac 2019.
skeniranje ispitnih materijala	skenerani ispitni materijali	prosinac 2019. – siječanj 2020.
slanje ispitnih materijala na OCR (listovi za ocjenjivače, upitnik za učenike, upitnici za učitelje)	ispiti poslani na OCR	prosinac 2019. – siječanj 2020.
prikupljanje i obrada rezultata	prikupljeni i obrađeni rezultati	siječanj 2020. – ožujak 2020.

Aktivnosti		
4. radna cjelina: Obrada rezultata i povratne informacije školama		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
statističke i psihometrijske analize rezultata nakon pretestiranja	obrađeni rezultati i napravljene analize	siječanj 2020. – ožujak 2020.
sadržajna analiza rezultata po ispitnim zadacima	analizirani rezultati	ožujak 2020.
5. radna cjelina: Diseminacija rezultata nacionalnoga ispita iz Geografije		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema izvješća za škole i slanje u škole	pripremljena izvješća za škole i poslana školama	travanj 2020.
diseminacija rezultata različitim dionicima odgojno-obrazovnoga sustava	diseminirani rezultati	lipanj – prosinac 2019.

Projekt *Nacionalni ispit iz Geografije za osnovne škole* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.4. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač

Nositelji: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja i Informatičko-računalni odjel

Sažetak

U 2019. godini Centar će nastaviti s radom na stručno-teorijskim ispitima za kvalifikaciju Tehničar za računalstvo (razina 4.2.) i za kvalifikaciju Prodavač (razina 4.1.) Tim će se ispitima vanjski vrednovati kompetencije učenika prema kriterijima propisanim u standardu zanimanja i standardu kvalifikacije odnosno u kurikulumima pojedine strukovne kvalifikacije. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju služe sustavu obrazovanja pružanjem povratne informacije o rezultatima usvojenosti ishoda učenja na nacionalnoj razini ili reprezentativnome uzorku, a školama pružaju povratnu informaciju o razini usvojenosti ishoda učenja te na taj način mogu imati važnu ulogu u osiguravanju kvalitete obrazovanja za te kvalifikacije. Stoga bi se uvođenjem takvih nacionalnih ispita povećala kvaliteta strukovnoga obrazovanja i konkurentnost pojedinih kvalifikacija na tržištu rada, a istodobno bi se ojačao sustav strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Stručno-teorijski ispiti za kvalifikaciju Tehničar za računalstvo (razina 4.2.) i za kvalifikaciju Prodavač (razina 4.1.)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
poziv školama za sudjelovanje u nacionalnim ispitima u strukovnome obrazovanju	odabrane škole za sudjelovanje u nacionalnim ispitima	ožujak 2019.
priprema ispitnih materijala za ispitivanje	pripremljeni ispitni materijali za ispitivanje	travanj 2019.
organizacija i priprema ispitivanja u suradnji sa školama	organizirano i pripremljeno ispitivanje u suradnji sa školama	travanj 2019.
provedba ispitivanja	provedeni nacionalni ispiti	svibanj 2019.
ocjenjivanje, analize i izvještavanje o rezultatima ispitivanja	ocijenjeni i analizirani ispiti te napisano izvješće o rezultatima ispitivanja	listopad 2019.

Projekt *Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3.

razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

4.5. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega

Nositelj: Odjel za organizaciju i provođenje ispita

Sažetak

Centar je razvio standardizirane ispite kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija za zanimanje Medicinska sestra opće njege/ medicinski tehničar opće njege i ti se ispiti provode svake školske godine u suradnji s medicinskim strukovnim školama. U 2019. godini planiran je nastavak razvoja ispita i ispitnih materijala te provedba ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege u petim razredima medicinskih strukovnih škola u svrhu poboljšanja kvalitete strukovnoga obrazovanja.

U 2018. godini Centar je nastavio s razvojem ispita vještina za kvalifikaciju Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege. Stručna radna skupina izradila je ispitne specifikacije i zadatke za provjeru vještina, provedeno je pilot-istraživanje za provjeru karakteristika praktičnih zadataka te je dio praktičnih zadataka dorađen na temelju rezultata pilot istraživanja. U 2019. godini planira se raspisivanje javnoga poziva i imenovanje stručne radne skupine, izrada ispitnoga kataloga i opis postupaka u provjeri vještina, dorada ispitnih specifikacija, izrada novih zadataka za provjeru vještina, recenzija ispitnih zadataka te provedba pilot-istraživanja u pet škola s programom Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Provedba stručno-teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/ medicinski tehničar opće njege – teorijski dio ispita		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza rezultata prethodnih ciklusa provedbe ispita	napravljene analize	siječanj, veljača i ožujak 2019.
dorada ispitnoga kataloga, izrada ispitnih specifikacija, izrada novih zadataka i specifikacije zadataka	dorađeni ispitni katalog, izrađene ispitne specifikacije, ispitni zadatci i specifikacije zadataka	veljača – svibanj 2019.
dogovor sa školama o terminu provedbe stručno-teorijskoga ispita	dogovoren termin provedbe stručno-teorijskoga ispita	svibanj 2019.
odabir zadataka najboljih psihometrijskih karakteristika i izrada stručno-teorijskoga ispita prema ispitnome katalogu	izrađen stručno-teorijski ispit	lipanj – rujan 2019.
provedba stručno-teorijskoga ispita u školama	proveden stručno-teorijski ispit u školama	listopad 2019.
izrada izvješća o provedbi i rezultatima stručno-teorijskoga ispita	izvješće o rezultatima dostavljeno školama	studen i prosinac 2019.
2. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala i provedba ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/ medicinski tehničar opće njege – ispit vještina		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada ispitnoga kataloga i opis postupaka u provjeri vještina, dorada ispitne specifikacije	izrađen ispitni katalog, završene ispitne specifikacije	veljača, ožujak i travanj 2019.
dorada zadataka na temelju pilot-istraživanja i izrada novih zadataka za provjeru vještina	dorađeni zadatci i izrađeni novi zadatci	travanj i svibanj 2019.
definiranje zadataka vještina i specifikacija zadataka	definirani zadatci vještina i specifikacije zadataka	svibanj, lipanj i srpanj 2019.
provedba pilot-istraživanja za provjeru karakteristika praktičnih zadataka	provedeno pilot-istraživanje za provjeru karakteristika praktičnih zadataka	listopad i studeni 2019.
dorada praktičnih zadataka na temelju rezultata pilot-istraživanja	dorađeni praktični zadatci na temelju rezultata pilot-istraživanja	studen i prosinac 2019.

Projekt *Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.

MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA

5.1. IEA eTIMSS 2019.

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Međunarodnim istraživanjem trendova u znanju matematike i prirodoslovja (*Trends in Mathematics and Science Study – TIMSS*) ispituju se znanja i vještine učenika u matematici i prirodoslovlju na međunarodnoj razini. TIMSS se provodi svake četiri godine u četvrtim i/ili osmim razredima osnovnih škola te u četvrtim razredima srednjih škola (*TIMSS Advanced*). Istraživanje se temelji na trima sadržajnim domenama za svako područje i na trima kognitivnim domenama (činjeničnomu znanju, primjeni znanja i zaključivanju). U istraživanju se osim ispitnih knjižica primjenjuju i upitnici za učenike, roditelje, učitelje i ravnatelje kojima se prikupljaju podatci o školskome okruženju, metodama poučavanja, kurikulumu, školskoj i razrednoj klimi pogodnoj za učenje, sredstvima za učenje kod kuće i općim socioekonomskim pokazateljima. TIMSS se provodi već 20 godina, a njegovi rezultati pokreću promjene u obrazovnim politikama s ciljem poboljšanja odgojno-obrazovnih sustava diljem svijeta. Istraživanje eTIMSS 2019. u Republici Hrvatskoj treći je ciklus istraživanja obrazovnih postignuća učenika i okruženja za učenje matematike i prirodoslovja i provodi se u e-obliku uz pomoć računala i/ili tableta.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema instrumenata za eTIMSS 2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
prijevod i međunarodna verifikacija prijevoda, prijelom i međunarodna verifikacija prijeloma	verificiran prijevod i prijelom hrvatskih inačica materijala od strane međunarodnih partnera	siječanj i veljača 2019.
priprema školskih priručnika i drugih uputa za provedbu istraživanja	pripremljeni priručnik za školske koordinate, priručnik za provoditelje ispitivanja i druge upute za škole	veljača 2019.
izrada i postavljanje <i>online</i> upitnika	postavljeni <i>online</i> upitnici za učitelje i ravnatelje	ožujak 2019.
tisak materijala, otprema i prihvat materijala iz škola	otisnut personalizirani istraživački materijal za sve uključene škole (sudionike istraživanja), materijal poslan i zaprimljen	ožujak i travanj 2019.

Aktivnosti		
2. radna cjelina: Provedba glavnoga ispitivanja eTIMSS 2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema obrazaca za komunikaciju s uključenim školama (WinW3S)	razmijenjeni obrasci (popis razreda, popis učenika, popis učitelja) između Centra i uključenih škola za pripremu provedbe ispitivanja	siječanj, veljača i ožujak 2019.
provjera opremljenosti uzorkovanih škola, tehničke provjere, nabava i priprema tableta i računala	utvrđeno stanje opremljenosti uzorkovanih škola, nabavljeni potrebni tableti, laptopi i druga potrebna oprema	veljača 2019.
provedba glavnoga ispitivanja u školama	glavno ispitivanje provedeno u 200 osnovnih škola	ožujak i travanj 2019.
nacionalna kontrola kvalitete provedbe	provedena nacionalna kontrola kvalitete provedbe u 10 % uključenih škola	ožujak i travanj 2019.
međunarodna kontrola kvalitete provedbe	provedena međunarodna kontrola kvalitete provedbe u 10 % uključenih škola	ožujak i travanj 2019.
unos podataka popratnih upitnika	podatci prikupljeni popratnim upitnicima u papirnatome obliku uneseni u računala	travanj i svibanj 2019.
obrada, kontrole i slanje podataka u IEA Hamburg	nacionalni podatci prikupljeni, obrađeni i poslani u roku	svibanj 2019.
3. radna cjelina: Sudjelovanje na obvezatnim sastancima i edukacijama za provedbu eTIMSS-a 2019.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
sudjelovanje na sastancima nacionalnih koordinatora istraživanja i edukacijama	nacionalni koordinatorski i/ili osoba za upravljanje podacima sudjelovala na sastanku i edukaciji (izvješće)	ožujak i listopad 2019.
organizacija i sudjelovanje na regionalnome sastanku eTIMSS-a 2019.	organiziran sastanak u Zagrebu	rujan 2019.

Istraživanje eTIMSS 2019. povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.2. IEA ePIRLS 2021.

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Međunarodno istraživanje razvoja čitalačke pismenosti (*Progress in International Reading Literacy Study – PIRLS*) provodi se u petogodišnjim ciklusima od 2001. godine. Republika Hrvatska se prvi put uključila u istraživanje u ciklusu PIRLS 2011. kada je istraživanje provedeno u 152 osnovne škole (uz sudjelovanje 4784 učenika). PIRLS se u svijetu provodi već skoro 20 godina, a njegovi rezultati pokreću promjene u obrazovnim politikama s ciljem poboljšanja odgojno-obrazovnih sustava. Sredinom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o ponovnome uključivanju u PIRLS 2021. s ciljem mjerenja trendova u čitalačkoj pismenosti u razdoblju od 10 godina. Nositelj je istraživanja u Republici Hrvatskoj Centar, a provodit će se u e-obliku uz pomoć računala i/ili tableta.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Pripreme aktivnosti provedbe ciklusa ePIRLS 2021.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
objava dostupnih materijala PIRLS 2011. i PIRLS 2021. na hrvatskome jeziku	priređeni (prevedeni i oblikovani) dostupni materijali prethodnih ciklusa, osvježene informacije na mrežnoj stranici Centra	veljača i ožujak 2019.
2. radna cjelina: Aktivnosti provedbe ciklusa ePIRLS 2021.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada plana aktivnosti za razdoblje 2019. – 2023.	izrađen plan aktivnosti (uključujući i financijski plan)	siječanj 2019.
sudjelovanje na sastancima nacionalnih koordinatora istraživanja i edukacijama ciklusa PIRLS 2021., sudjelovanje na regionalnome sastanku PIRLS 2021.	nacionalni koordinator i/ili osoba za upravljanje podacima sudjelovala na sastanku i edukaciji (izvješće)	lipanj – listopad 2019. kolovoz 2019.
3. radna cjelina: Aktivnosti povezane s Nacionalnom strategijom poticanja čitanja za razdoblje od 2017. do 2022. godine		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
nastavak rada međuinstitucionalnoga Povjerenstva u Centru	donesena odluka o Povjerenstvu i kontinuirano održavani sastanci	veljača – prosinac 2019.

Aktivnosti		
3. radna cjelina: Aktivnosti povezane s Nacionalnom strategijom poticanja čitanja za razdoblje od 2017. do 2022. godine		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
ocjenjivanje i unos podataka preprobna ispitivanja čitalačke pismenosti u petim razredima (prikupljenih u prosincu 2018.)	podatci uneseni u strojno čitljivome obliku	veljača i ožujak 2019.
analizirani rezultati preprobna ispitivanja čitalačke pismenosti u petim razredima	napisano i diseminirano izvješće o rezultatima	ožujak 2019.
izrada materijala za provedbu čitalačke pismenosti u sedmim razredima	izrađeno šest inačica probnih ispitnih knjižica za sedme razrede osnovne škole	ožujak – rujan 2019.
provedba probna ispitivanja čitalačke pismenosti u sedmim razredima	provedeno probno ispitivanje čitalačke pismenosti u sedmim razredima osnovne škole	rujan i listopad 2019.
ocjenjivanje i unos podataka probna ispitivanja čitalačke pismenosti u sedmim razredima	podatci uneseni u strojno čitljivome obliku	studeni 2019.
analizirani rezultati probna ispitivanja čitalačke pismenosti u sedmim razredima osnovne škole	napisano i diseminirano izvješće o rezultatima	prosinac 2019.

Istraživanje ePIRLS 2021. povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.3. IEA ICCS 2016./IEA ICCS 2022.

Nositelj: Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

Sažetak

Sveobuhvatna je svrha međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja (*International Civic and Citizenship Study – ICCS*) istražiti načine na koje su mladi ljudi u različitim zemljama spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. Istraživanje uključuje ispitivanje znanja učenika u području građanstva, ispitivanje volje učenika za uključivanje u teme u području građanstva, ispitivanje stavova učenika povezanih s pitanjima u području građanstva i ispitivanje širega konteksta tema iz područja građanstva.

Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2010.) zadan je formalni okvir odgojno-obrazovnim ustanovama (vrtićima te osnovnim i srednjim školama) za uključivanje poučavanja i učenja međupredmetnih tema kao jednoga od načina doprinosa međusobnomu povezivanju područja i predmeta u jedinstvenu cjelinu znanja, vještina i stavova. Tijekom školske godine 2015./2016. građanski odgoj i obrazovanje uveden je kao međupredmetna tema u sve osnovne i srednje škole Republike Hrvatske te kao eksperimentalni izborni program za osme razrede osnovnih škola. Prema prijedlozima novih kurikula iz 2017. i 2018. godine građanski odgoj i obrazovanje predložen je kao jedan od sedam međupredmetnih sadržaja uz teme: *Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje, Održivi razvoj i Upotreba informacijske i komunikacijske tehnologije.*

ICCS pridonosi procesu vanjskoga vrednovanja građanskoga odgoja i obrazovanja na nacionalnoj razini jer donositeljima obrazovnih politika i odgojno-obrazovnim institucijama pruža povratne informacije i preporuke za unapređenje poučavanja i učenja toga područja. Početkom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o nastavku provedbe ovoga projekta odnosno o uključanju u ciklus ICCS 2022.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Diseminacija i promocija rezultata ciklusa ICCS 2016.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
promocija i diseminacija rezultata ICCS 2016. istraživanja (međunarodna, europska i nacionalna izvješća)	izvješća poslana svim osnovnim školama, osvježene informacije na mrežnoj stranici Centra, održan <i>webinar</i> o objavljenim rezultatima ICCS-a 2016.	siječanj, veljača ožujak 2019.
2. radna cjelina: Pripreme aktivnosti provedbe ciklusa ICCS 2022.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada plana aktivnosti za razdoblje 2019. – 2023.	izrađen plan aktivnosti (uključujući i financijski plan)	siječanj 2019.
sudjelovanje na sastancima i edukacijama ciklusa ICCS 2022.	nacionalni koordinator i/ ili osoba za upravljanje podacima sudjelovala na sastanku i edukaciji (izvješće)	svibanj 2018.

ICCS 2016./ICCS 2022. povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

IEA General Assembly – Sudjelovanje u radu Opće skupštine Međunarodnoga udruženja za vrednovanje postignuća učenika

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
sudjelovanje na godišnjoj IEA Općoj skupštini	predstavnik RH prisutan na godišnjoj IEA Općoj skupštini (Ljubljana, Slovenija)	listopad 2019.
priprema za domaćinstvo godišnje IEA Opće skupštine	pokrenute i realizirane pripreme za domaćinstvo IEA Opće skupštine u 2020. godini (odabran hotel, izrađen program skupa, obaviješteni suorganizatori)	rujan – prosinac 2019.

5.4. OECD/PISA 2018.

Naručitelj: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Sažetak

PISA (*Programme for International Student Assessment*) najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem pružanja informacija o kvaliteti obrazovanja petnaestogodišnjih učenika kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija nužnih za potpuno i aktivno sudjelovanje u današnjemu društvu.

Ciklus PISA 2018. sedmi je ciklus istraživanja u svijetu u kojemu je sudjelovalo 80 zemalja. Glavno ispitivanje provedeno je 2018. godine, a cilj je bio prikupiti:

- međunarodno usporedive podatke o znanjima i kompetencijama učenika u ključnim predmetnim područjima: čitalačkoj, matematičkoj i prirodoslovnoj pismenosti te području globalnih kompetencija
- podatke o kontekstualnim čimbenicima koji utječu na ishode učenja i pokazuju kakva je veza između postignuća i demografskih, socijalnih, ekonomskih i obrazovnih varijabla
- podatke o trendovima u postignuću učenika u području prirodoslovne, čitalačke i matematičke pismenosti.

Tijekom 2019. godine provodit će se statističke analize podataka s ciljem izrade nacionalnoga izvješća i pripreme za službenu objavu rezultata u prosincu 2019. godine. Dobiveni rezultati moći će se upotrebljavati u evaluaciji i optimiziranju postojeće obrazovne politike vezane uz učenje i poučavanje u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
pregled i interpretacija preliminarnih rezultata te provjera konzistentnosti podataka, odgovaranje na upite međunarodnoga konzorcija o odstupanjima rezultata pojedinih ispitnih pitanja	provjerena baza i poslani komentari međunarodnomu konzorciju	siječanj – kolovoz 2019.
prikupljanje stručne literature za izradu nacionalnoga izvješća, prevođenje dijelova međunarodnoga izvješća i konceptualnih okvira ispitnih domena	pripremljeni materijali za izradu nacionalnoga izvješća	siječanj – studeni 2019.
statistička obrada podataka i pokazatelja za nacionalno izvješće	napravljene analize i obrađeni podatci, dobiveni pokazatelji za nacionalno izvješće	lipanj – studeni 2019.
izrada, tisak i distribucija nacionalnoga izvješća	tiskano nacionalno izvješće i distribuirano u škole i relevantne institucije	lipanj – prosinac 2019.
objava rezultata i priopćenja za javnost	objavljeni i predstavljeni rezultati PISA istraživanja 2018., distribuirano priopćenje za javnost	prosinac 2019.
diseminacija rezultata	rezultati i izvješće objavljeni na mrežnoj stranici Centra, objavljeni članci u medijima, održana izlaganja o rezultatima	prosinac 2019.
praćenje uputa i PISA portala, dnevno komuniciranje elektroničkom poštom	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja i objavu rezultata	tijekom 2019.
sudjelovanje na obvezatnim međunarodnim sastancima i webinarima za provedbu PISA istraživanja	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja i objavu rezultata	tijekom 2019.

OECD/PISA 2018 povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.5. OECD/TALIS 2018.

Naručitelj: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Sažetak

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) međunarodno je obrazovno istraživanje o učenju i poučavanju koje pruža priliku učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola da daju obrazovnim vlastima povratne informacije o učinkovitosti postojeće obrazovne politike vezane uz učenje i poučavanje. Svrha je TALIS istraživanja dobivanje međunarodno usporedive baze podataka o karakteristikama i radnim uvjetima učitelja, nastavnika i ravnatelja, njihovu inicijalnom obrazovanju i stručnom usavršavanju, evaluaciji njihova rada te njihovim stavovima i nastavnim strategijama, što zemljama sudionicama omogućuje evaluaciju, definiranje i optimiziranje postojeće politike usmjerene na razvoj kvalitetne učiteljske radne snage.

Nakon sudjelovanja u ciklusu TALIS 2013. Republika Hrvatska uključila se 2016. godine i u ciklus TALIS 2018. Nastavak sudjelovanja Republike Hrvatske u TALIS istraživanju sufinancirala je Europska komisija.

Glavno ispitivanje provedeno je 2018. godine, dok će se u 2019. godini provoditi statističke analize podataka s ciljem izrade nacionalnoga izvješća i pripreme za službenu objavu rezultata u lipnju 2019. godine. Dobiveni rezultati moći će se upotrebljavati u evaluaciji i optimiziranju postojeće politike vezane uz učenje i poučavanje te razvoj kvalitetne učiteljske radne snage u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
pregled i interpretacija preliminarnih rezultata te provjera konzistentnosti podataka, odgovaranje na upite međunarodnoga konzorcija o odstupanjima u rezultatima	provjerena baza i poslani komentari međunarodnomu konzorciju	siječanj – svibanj 2019.
prikupljanje stručne literature za izradu nacionalnoga izvješća, prevođenje dijelova međunarodnoga izvješća i konceptualnoga okvira istraživanja	pripremljeni materijali za izradu nacionalnoga izvješća	siječanj – svibanj 2019.
statistička obrada podataka i pokazatelja za nacionalno izvješće	napravljene analize i obrađeni podatci, dobiveni pokazatelji za nacionalno izvješće	siječanj – lipanj 2019.
izrada nacionalnoga izvješća	tiskano nacionalno izvješće	lipanj 2019.
objava rezultata i priopćenja za javnost	objavljeni rezultati istraživanja TALIS 2018., distribuirano priopćenje za javnost	lipanj 2019.
diseminacija rezultata	rezultati i nacionalno izvješće prezentirani i objavljeni na mrežnoj stranici Centra	lipanj – prosinac 2019.
praćenje uputa i TALIS <i>Sharepointa</i> , dnevno komuniciranje elektroničkom poštom	osposobljenost za provedbu TALIS istraživanja i objavu rezultata	tijekom 2019.
sudjelovanje na obvezatnim međunarodnim sastancima i <i>webinarima</i> za provedbu TALIS istraživanja	osposobljenost za provedbu TALIS istraživanja i objavu rezultata	tijekom 2019.

OECD/TALIS 2018. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.6. OECD/PISA 2021.

Naručitelj: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Sažetak

PISA (*Programme for International Student Assessment*) najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem pružanja informacija o kvaliteti obrazovanja petnaestogodišnjih učenika kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija nužnih za potpuno i aktivno sudjelovanje u današnjemu društvu.

Ciklus PISA 2021. osmi je ciklus istraživanja u svijetu u kojemu će se po treći put kao glavno ispitno područje ispitivati matematička pismenost učenika uz prirodoslovnu i čitalačku pismenost koje će se ispitivati manjim brojem ispitnih pitanja. U ovome ciklusu kao dodatno inovativno područje ispitivat će se i sposobnost kreativnoga mišljenja učenika.

Cilj je ciklusa PISA 2021. prikupiti:

- međunarodno usporedive podatke o znanjima i kompetencijama učenika u ključnim predmetnim područjima
- podatke o kontekstualnim čimbenicima koji utječu na ishode učenja i pokazuju kakva je veza između postignuća i demografskih, socijalnih, ekonomskih i obrazovnih varijabla
- podatke o trendovima u postignuću učenika u području prirodoslovne, čitalačke i matematičke pismenosti.

Godina 2019. prva je godina ciklusa PISA 2021. posvećena pripremi ispitnoga materijala i popratnih dokumenata te pripremi uzoraka škola i učenika za probno istraživanje 2020. godine.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada plana međunarodne verifikacije ispitnoga instrumentarija te tablice s obrazovnim programima	plan i tablicu odobrio međunarodni konzorcij	siječanj 2019.
izrada plana uzorkovanja	plan odobrio međunarodni konzorcij	veljača, ožujak i travanj 2019.
nacionalna prilagodba upitnika za učenika, upitnika za školu i upitnika za roditelje	tablicu s prilagodbama odobrio međunarodni konzorcij	travanj – rujan 2019.
odabir i edukacija prevoditelja ispitnih instrumenata (ispitnih pitanja i upitnika) i pratećih materijala prilagodba, prijevod i verifikacija ispitnih materijala i pratećih dokumenata pregled i priprema trend ispitnih materijala prilagodba, prijevod i verifikacija priručnika za školske koordinatore i ispitne administratore i popunjavanje <i>online</i> upitnika te pratećih obrazaca i skripte za provedbu testiranja	odabrani i educirani prevoditelji, <i>reconciler</i> i lektor prevedeni ispitni instrumenti poslani na verifikaciju i odobreni od strane međunarodnoga konzorcija trend ispitni materijali pregledani i spremni za slaganje u test materijali prevedeni i poslani na verifikaciju	ožujak i travanj 2019. travanj – listopad 2019. svibanj – listopad 2019. studeni – prosinac 2019.
priprema za uzorkovanje (<i>Sampling Task</i> 1, 2, 3 i 4) – statistički podatci o hrvatskome obrazovnom sustavu	tablice sa statističkim podacima poslane međunarodnomu konzorciju	kolovoz – prosinac 2019.
odabir uzorka škola i kontaktiranje uzorkovanih škola	uzorak škola poslan međunarodnomu konzorciju i škole obaviještene o sudjelovanju	prosina 2019.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
praćenje uputa i PISA portala, dnevno komuniciranje elektroničkom poštom	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja	tijekom 2019.
sudjelovanje na obvezatnim međunarodnim sastancima i <i>webinarima</i> za provedbu istraživanja PISA 2021.	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja	tijekom 2019.

OECD/PISA 2021 povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.

**UNAPREĐENJE POSLOVANJA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

6.1. Izmjene Pravilnika o polaganju državne mature

Nositelj: Odjel za organizaciju i provođenje ispita

Sažetak

Zakonska osnova za donošenje Pravilnika o polaganju državne mature sadržana je u članku 82. stavku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12. i 86/12.). Pravilnik o polaganju državne mature donesen je 2008. godine (Narodne novine, br. 97/08.), a potom su napravljene dvije izmjene (Narodne novine, br. 127/10., 1/13.).

U važećemu Pravilniku o polaganju državne mature propisani su sadržaj, uvjeti, način i postupak polaganja ispita državne mature i definirano je koje ispite pristupnici moraju položiti. Također, definirane su procedure pripreme i provedbe državne mature, ispitni rokovi, raspored ispita, prijave i odjave ispita, načini polaganja, nadzor tijekom polaganja ispita, utvrđivanje i sankcioniranje kršenja pravila tijekom polaganja ispita, načini postupanja s ispitnim materijalima, ocjenjivanje te podnošenje prigovora.

S obzirom da su se okolnosti polaganja ispita državne mature tijekom vremena mijenjale (npr. kalendar državne mature svake se godine iznova donosi na temelju dogovora predstavnika srednjih škola i visokih učilišta) te da su ispitne tehnologije unaprijeđene, potrebno je osuvremeniti Pravilnik o polaganju državne mature kako bi bio usklađen s praksom. Potrebno je preciznije definirati određene dijelove Pravilnika o polaganju državne mature i uskladiti ga s postojećom praksom i s pojedinim rješenjima koja unapređuju procedure pripreme i provedbe ispita, potrebno je jasnije definirati pojedine odredbe kako bi se jednostavnije primjenjivale, povećati sigurnost procedura pripreme i provedbe ispita te donijeti odredbe koje su se pokazale potrebnima, a vezane su uz nepredviđene situacije (npr. poplave). Predloženim izmjenama važećega Pravilnika o polaganju državne mature otvaraju se mogućnosti za financijske uštede. Tako se preciznije definiraju rokovi prijave i odjava ispita, što omogućuje učinkovitije planiranje potrebne količine ispitnih materijala, a to u konačnici štedi potrebna sredstva za tisak i distribuciju ispita. Predloženim će se izmjenama omogućiti kvalitativni pomaci u pripremi i provedbi ispita državne mature te će se na taj način cjelokupan proces državne mature više približiti visokim međunarodnim standardima u primjeni standardiziranih ispita.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
sudjelovanje u javnome savjetovanju prijedloga novoga Pravilnika o polaganju državne mature	poslani prijedlozi Centra	po objavi na e-savjetovanju
analiza i implementacija novoga Pravilnika o polaganju državne mature	upoznati ispitni koordinatori, škole, učenici i svekolika javnost	po objavi u NN

Izmjene Pravilnika o polaganju državne mature povezane su sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.2. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om

Nositelji: Služba za zaštitu osobnih podataka, Služba osiguranja tajnosti podataka i Informacijsko-računalni odjel

Zaštita osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka u Republici Hrvatskoj regulirana je EU Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Prema Općoj uredbi o zaštiti podataka koja je stupila na snagu 25. svibnja 2018. godine Centar je kao javna ustanova dužan jamčiti sigurnost i tajnost osobnih podataka djelatnicima, vanjskim suradnicima i kandidatima koji polažu ispite državne mature.

Centar je djelatnicima dužan jamčiti zaštitu:

- osobnih podataka koje od njih prikuplja u svrhu zasnivanja radnoga odnosa (stupanj obrazovanja, prisutnost na poslu, adresa, bankovni račun, podatci o ustegnućima ili olakšicama na plaći, podatci o radnome stažu, prethodnim zaposlenjima, uzdržavanim članovima obitelji i sl.)
- posebno osjetljivih podataka (podatci o invalidnosti u svrhu procjene radne sposobnosti za određena radna mjesta, potvrda o kažnjavanju/nekažnjavanju i sl.).

Centar na temelju Zakona o radu i Pravilnika o radu prikuplja, obrađuje i upotrebljava podatke o prisutnosti na poslu korištenjem aparata za evidentiranje prisutnosti svakoga djelatnika. Tim podacima smiju raspolagati osobe koje su za to određene, za što nije potrebno odobrenje djelatnika. Centar je u svrhu dodatne zaštite tajnosti podataka propisao i potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka kojom se strogo poslovnom tajnom smatraju priprema i provedba ispita državne mature kao i svi podatci za pripremu i provedbu međunarodnih istraživanja. Početkom 2019. godine Centar planira uskladiti Izjavu o zaštiti tajnosti podataka s Općom uredbom o zaštiti podataka o čuvanju povjerljivosti svih osobnih podataka kojima pojedinac ima pravo i ovlast pristupa, a koji se nalaze u zbirkama osobnih podataka.

Zaštita osobnih podataka kandidata koji polažu ispite državne mature

Centar je dužan:

- informirati kandidate izvan redovnoga sustava obrazovanja koji prijavljuju ispite državne mature i šalju dokumente u svrhu verifikacije osobnih podataka i ocjena kako se i u koju svrhu raspolaže njihovim podacima, na koji se način prikupljaju i obrađuju ti podatci te koliko se dugo njihovi osobni podatci čuvaju – pri prvoj prijavi na stranicu *Postani student* kandidati

potvrđuju opće uvjete sudjelovanja u postupku prijave i polaganja ispita državne mature te prijave na studijske programe (potrebno ih je uskladiti sa Općom uredbom o zaštiti podataka)

- održavati komunikaciju s kandidatima na osobnoj razini (komunikacija telefonom) i e-poštom
- ograničiti obradu podataka na minimalan broj osoba (potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka te dopuštanje pristupa aplikacijama za obradu podataka)
- ugraditi (potvrditi) mjere zaštite u aktivnosti obrade podataka
- dokumentirati procedure i postupke obrade podataka (moraju biti dostupni na zahtjev nadzornoga tijela za zaštitu podataka – planirano u prvoj polovini 2019. godine)
- dobiti odobrenje od kandidata za obradu podataka za posebnu namjenu (slanje dokumenata na uvid drugim institucijama).

Zaštita osobnih podataka pri izdavanju svjedodžba i potvrda

Obrada osobnih podataka pristupnika u SRDM-u, koja se odnosi na izdavanje svjedodžba i potvrda o položenim ispitima, ograničena je na ovlaštene osobe i dodatno zaštićena pri ispisu dokumenta iz SRDM-a obvezom upisivanja svrhe ispisa te otiskom barkodova kojima se zaštićuju obrasci za dokumente. Svjedodžbe i potvrde o položenim ispitima državne mature izdaju se osobno (samomu pristupniku) ili se šalju poštom (osobno preuzimanje) ili ih može preuzeti treća osoba uz punomoć čime je zaštita podataka već postignuta.

Usklađivanje s GDPR-om povezano je sa strateškim ciljem 1.14. *redefinirati razine tajnosti podataka, dokumenata i procedura u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* Usklađivanje ujedno predstavlja zakonsku obvezu prema Općoj uredbi o zaštiti osobnih podataka koja je stupila na snagu 25. svibnja 2018. godine i Zakonu o provedbi Opće uredbi o zaštiti osobnih podataka.

6.3. Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti

Nositelj: Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti uključuje niz aktivnosti u koordinaciji s različitim odjelima, službama i tijelima Centra koji će nastojati stvoriti platformu i okruženje za digitalizaciju svih procesa i procedura.

Razvoj sustava podrazumijeva dizajn vlastitih rješenja za kolaborativno projektno vođenje, razvoj baza podataka za administrativne podatke, razvoj baza podataka ili repozitorija za istraživačko-projektne podatke te nadogradnja postojećih ili implementacija novih softverskih i hardverskih rješenja. Konkretnim aktivnostima prethodit će analiza postojećega stanja i izrada plana uspostave koherentnoga informacijskog sustava.

Redizajn mrežne stranice Centra uključuje aktivnosti vezane uz unapređenje mrežnoga sučelja u intuitivniju i praktičniju cjelinu za korisnike mrežnih stranica. Planirana aktivnost uključuje suradnju s vanjskim izvođačima. U koordinaciji s drugim planiranim aktivnostima može uključivati i migraciju mrežne stranice na lokalni server.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza postojećega sustava i dizajn idejnoga rješenja	izrađena analiza potreba administrativne djelatnosti, dizajnirane popratne baze podataka	veljača 2019.
redizajn mrežnih stranica	analizirano postojeće stanje, implementiran novi dizajn	veljača 2019.
nadogradnja sustava komunikacije i pohrane	implementacija platforme <i>Sharepoint</i> i nadograđena ICT infrastruktura	travanj 2019.
implementacija kolaborativnih rješenja za projektno upravljanje	implementirane dijeljene lokacije pohrane, izrađen sustav pristupa i uloga	listopad 2019.

Projekt Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti povezan je sa strateškim ciljem 1.11. osigurati kvalitetu poslovnih procesa i rizika te informacijske sigurnosti s ciljem dostizanja ISO standarda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

6.4. Razvoj aplikacije za nadzor provedbe i polaganja ispita državne mature

Nositelj: Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Svrha je aplikacije prikupljanje brzih i pravodobnih informacija od osoba koje su na terenu u ulozi nadzornika. Takve informacije podrazumijevaju podatke o trenutnoj lokaciji i prijavi nadzornika te podatke o školi, ravnatelju škole, ispitnomu koordinatoru, voditelju ispitne prostorije, dežurnim nastavnicima, učenicima, potencijalnim nepravilnostima itd.

Aplikacija će biti namijenjena:

- administratoru/voditelju nadzora
- glavnomu nadzorniku za županije
- nadzorniku unutar županije/grada.

Svaki će korisnik imati točno definirane uloge i ovlaštenja unutar aplikativnoga sustava. Podatci koje će korisnici unositi putem aplikacijskoga korisničkog sučelja slat će se internetom u bazu podataka koja se nalazi na poslužitelju Centra. Sustav mora raditi i bez interneta. Mobilna aplikacija mora implementirati bazu podataka u koju će se spremati zahtijevani podatci. Zahtijevani podatci koji nisu poslani na poslužitelj bit će jasno naznačeni. Za podatke koji nisu poslani na server, a nalaze se u bazi korisnik će zahtjevom pokrenuti proces slanja na server.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
definiranje zahtjeva za aplikaciju	definirani svi ulazni i izlazni podatci aplikacije	siječanj 2019.
definiranje dizajna i arhitekture aplikacije	definirane funkcionalnosti i struktura aplikacije, definirane minimalne potrebne specifikacije poslužitelja, definirana odgovarajuća baza podataka na poslužitelju, definirane minimalne potrebne specifikacije mobilnih uređaja, definirano korisničko sučelje aplikacije	siječanj i veljača 2019.
razvoj programskoga kôda aplikacije	razvijen programski kôd aplikacije	veljača i ožujak 2019
testiranje aplikacije	provedeno testiranje aplikacije	ožujak, travanj i svibanj 2019.
implementacija aplikacije	provedena implementacija aplikacije	svibanj 2019.

Projekt *Razvoj aplikacije za nadzor provedbe i polaganja ispita državne mature* povezan je sa strateškim ciljem 2.9. *razviti učinkovite sustave izvještavanja u odnosu na krajnje korisnike u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.5. Razvoj aplikacije za izvješća o rezultatima državne mature

Nositelj: Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Svrha je aplikacije automatizirana izrada izvješća o rezultatima državne mature. Takva bi aplikacija bila prilagodljiva u smislu pružanja mogućnosti automatizirane izrade različitih vrsta izvješća u skladu s oblikom ispitivanja. Analizirat će se tržište dostupnih komercijalnih programskih rješenja, a u nedostatku istih Centar će u suradnji s vanjskim stručnjacima razviti vlastitu aplikaciju za izradu izvješća.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza tržišta komercijalnih programskih rješenja	definirana dostupnost i funkcionalnost komercijalnih programskih rješenja	siječanj 2019.
definiranje zahtjeva za aplikaciju	definirani svi ulazni i izlazni podatci aplikacije	siječanj i veljača 2019.
definiranje dizajna i arhitekture aplikacije	definirane funkcionalnosti i struktura aplikacije, definirane minimalne potrebne specifikacije poslužitelja, definirana odgovarajuća baza podataka na poslužitelju	veljača i ožujak 2019.
razvoj programskog kôda aplikacije	razvijen programski kôd aplikacije	ožujak – lipanj 2019
testiranje aplikacije	provedeno testiranje aplikacije	lipanj, srpanj i kolovoz 2019.
implementacija aplikacije	provedena implementacija aplikacije	rujan 2019.

Projekt *Razvoj aplikacije za izvješća o rezultatima državne mature* povezan je sa strateškim ciljem 2.9. *razviti učinkovite sustave izvještavanja u odnosu na krajnje korisnike* u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.6. Razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja

Nositelj: Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Takav bi sustav trebao biti primjenjiv za različite oblike vrednovanja, bilo da je to vanjsko vrednovanje (državna matura i nacionalni ispiti) ili hibridno vrednovanje koje u budućnosti predviđa *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

Sustav će obuhvaćati različite aplikacije koje će služiti za razvoj nacionalnih ispita u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. To znači da će se u računalnu aplikaciju ugraditi specifikacije ispita koje će služiti kao sustav za izradu ispitnih zadataka. Zadatci će se putem računalnih aplikacija naručivati, izrađivati, recenzirati i pripremati za tisak. Sva komunikacija sa školama vezana uz pripremu i provedbu ispitivanja odvijat će se također putem aplikacije. Dio aplikacija služit će za računalno ispitivanje, a dio za ocjenjivanje. Putem računalne aplikacije učenici/škole moći će preuzeti rezultate ispitivanja učenika.

Ovaj će aplikacijski sustav biti održiv jer će u budućnosti, osim za ispitivanja i namjene predviđene u sklopu projekta *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*, služiti za razvoj i primjenu svih ostalih vrsta ispita kao što su ispiti državne mature. Isto tako, moći će poslužiti i kao platforma za hibridno vrednovanje predviđeno *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

Budući da je razvoj takvoga cjelokupnog sustava opsežan i zahtjevan posao, nužno je tomu pristupiti planski i sustavno. Potrebno je postaviti vremenski okvir:

- za istraživanje i prikupljanje podataka u svrhu pronalaženja najboljih ideja i rješenja za pojedine komponente (aplikacija za naručivanje i izradu zadataka, aplikacija za recenziju zadataka, banka zadataka, aplikacija za pripremu zadataka za tisak, aplikacija za računalno ispitivanje, aplikacija za ocjenjivanje zadataka, aplikacija za komunikaciju sa školama) koji su primjenjivi s obzirom na situaciju i uvjete u Republici Hrvatskoj
- za definiranje pojedine komponente u smislu dostupnosti interoperabilnih komercijalnih programskih rješenja i potreba za razvojem tih rješenja u suradnji s vanjskim stručnjacima
- za izradu prototipa
- za testiranje prototipa
- za implementaciju.

Razvoj cjelokupnoga sustava planira se provesti kroz tri do četiri godine. Aktivnosti koje će se provoditi u 2019. godini, a usmjerene su na razvoj sustava navedene su u tablici.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza relevantnih podataka o korištenju sličnih sustava u drugim zemljama	izvješće o primjeni sličnih sustava u drugim zemljama	siječanj, veljača i ožujak 2019.
definiranje zahtjeva i funkcionalnosti računalnoga sustava	definirani aplikativni moduli	travanj i svibanj 2019.
analiza tržišta komercijalnih programskih rješenja	definirana dostupnost i funkcionalnost komercijalnih programskih rješenja	lipanj – rujan 2019.
definiranje dizajna i arhitekture računalnoga sustava	definirani dizajn i arhitektura računalnoga sustava	rujan – prosinac 2019.

Projekt *Razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja* povezan je sa strateškim ciljem 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.7. Sigurnosni sustav

Nositelj: Služba osiguranja tajnosti podataka

Sažetak

Sigurnosni sustav podrazumijeva tjelesnu zaštitu, tehničku zaštitu, zaštitu na radu te zaštitu okoliša.

Služba će analizirati sadašnju studiju sigurnosti te doraditi sigurnosne procese za potrebe novoga skladišnog prostora za arhivu u Centru Bundek i za ostale prostorije Centra.

Centar ima obvezu napraviti reviziju procjene rizika prema Zakonu o zaštiti na radu u slučaju bilo kakve promjene kod djelatnika (zapošljavanje, promjene obveza djelatnika itd.).

Djelatnici će biti upućeni na liječnički pregled ako ga nisu obavili. Organizirat će se predavanje *Osposobljavanje za rad na siguran način i zaštita od požara* za vanjske suradnike i studente tijekom provedbe državne mature.

6.8. Poslovni prostor

Nositelj: Služba općih poslova i odnosa s javnosti

Sažetak

Centar planira proširenje arhive ili proširenje u vidu najma skladišnog prostora za poslovnu dokumentaciju i dokumentaciju kandidata te pristupnika s prilagodbom ispitne tehnologije. Osim navedenoga moguće su preinake vezane uz uredske prostore.

Ispite državne mature, osim učenika koji ih polažu u školama, polažu i kandidati koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prethodnih godina. Centar pri provedbi ispita za te kandidate surađuje sa Sveučilištem u Osijeku, Sveučilištem u Splitu, Prvom sušačkom hrvatskom gimnazijom u Rijeci i Pučkim učilištem u Zagrebu. Suradnja s navedenim subjektima nastavit će se i u 2019. godini.

Centar se za provedbu svih djelatnosti koristi i uslugama vanjskih suradnika. Projekcije na temelju dosadašnjih usluga vanjskih suradnika upućuju na to da će Centar u 2019. godini trebati usluge otprilike 3000 vanjskih suradnika.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
održavanje poslovnoga prostora	funkcionalan poslovni prostor	tijekom 2019.
proširenje arhivskoga prostora za poslovnu dokumentaciju	funkcionalan poslovni prostor	tijekom 2019.
poboljšanje funkcionalnosti skladišnog prostora na adresi Ilica 246 a	uređen skladišni prostor	do kraja 2019.
osiguravanje prostora za provedbu državne mature u 2018./2019. školskoj godini – pakiranje, raspakiranje, ocjenjivanje ispita	osiguran primjeren prostor	od siječnja do rujna 2019.
osiguravanje prostora za provedbu ispita državne mature u 2019./2020. školskoj godini za kandidate	osigurano mjesto pisanja ispita za kandidate	do početka prijave ispita državne mature 15. prosinca 2019.
osiguravanje poslovnoga prostora za održavanje edukacija, seminara i tiskovnih konferencija	osiguran primjeren prostor	tijekom 2019.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
osiguravanje smještaja vanjskim suradnicima Centra	osiguran primjeren smještaj	za ocjenjivače do travnja 2019., a za ostale vanjske suradnike tijekom cijele godine

7.

EVALUACIJA EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”

7.1. Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život”

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel, Odjel za organizaciju i provedbu ispita, Informacijsko-računalno odjel i Odjel za svjedodžbe i kvalifikacije

Sažetak

Eksperimentalni program „Škola za život” će se tijekom školske godine 2018./2019. odvijati u prvim, petim i sedmim razredima osnovnih škola te u prvim razredima srednjih škola. Program se provodi u 48 osnovnih i 26 srednjih škola, odnosno u njega je uključeno ukupno 8456 učenika. U skladu s tim ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici uključeni u provedbu eksperimentalnoga programa, odnosno učenici za koje je dobivena suglasnost za ispitivanjem.

Unutar općega cilja oblikovani su sljedeći specifični ciljevi: (1.) izraditi konceptualni okvir za ispitivanje kompetencija učenika u rješavanju problema (integrirani sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema), (2.) izraditi nacrt ispita za prve, pete i sedme razrede osnovnih škola i prve razrede srednjih škola, (3.) izraditi ispitne materijale s naglaskom na problemske zadatke, (4.) izraditi po dvije ispitne inačice za ciljane razrede iz točke 2., (5.) izraditi popratne ispitne materijale (upute za učenike, priručnik za provedbu za nastavnike i sl.), (6.) digitalizirati ispitne inačice, (7.) provesti ispitivanje te (8.) analizirati rezultate i izraditi izvješće.

Većinu aktivnosti provode članovi tzv. tima 2 koji je imenovan unutar Centra (Natalija Ćurković, Sanja Fulgosi, Ana Markočić Dekanić, Sandra Antulić Majcen, Tajana Crnobrnja Miljković i Hrvoje Mladinić) te stručna radna skupina.

Centar je s operacionalizacijom ciljeva započeo u rujnu 2018. godine te će se projekt nastaviti u 2019. godini. Tijekom 2018. godine provedene su tri temeljne aktivnosti: (1.) odabir stručne radne skupine, (2.) organizacija radionice za mentorsku skupinu nastavnika i učitelja kojoj je cilj bio izoliranje ishoda iz kurikularnih dokumenata koji se odnose na kompetenciju rješavanja problema i (3.) izrada nacrta ispita na temelju izoliranih ishoda.

Tijekom 2019. godine bit će izrađeni ispitni materijali te će se ispiti primijeniti i analizirati.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada ispitnih inačica	izrađeni ispitni zadatci, izrađene po dvije ispitne inačice za ciljane razrede te popratni ispitni materijali	siječanj, veljača i ožujak 2019.
odabir recenzenata	objavljen Javni poziv za recenzente zadataka, imenovanje Povjerenstva za odabir recenzenata zadataka, Odluka o imenovanju recenzenata zadataka	veljača 2019.
recenzija ispita	stručna i metodološka recenzija	ožujak 2019.
sastanak sa školskim ispitnim koordinatorima	izrađen priručnik za provedbu ispita, održan sastanak/ <i>webinar</i> sa školskim ispitnim koordinatorima	travanj 2019.
predtestiranje zadataka	predtestirani i metodološki unaprijeđeni zadatci	studenj 2018. – ožujak 2019.
digitalizacija ispita	izrađena digitalna platforma za primjenu ispita, zadatci preneseni u digitalni medij	siječanj – svibanj 2019.
provedba ispita	provedene po dvije inačice ispita u prvim, petim i sedmim razredima osnovnih škola te prvim razredima srednjih škola	svibanj 2019.
odabir stručnjaka za postavljanje pragova postignuća	objavljen Javni poziv za stručnjake za postavljanje pragova postignuća, imenovanje Povjerenstva za odabir stručne radne skupine za postavljanje pragova postignuća, Odluka o imenovanju stručne radne skupine za postavljanje pragova postignuća	svibanj 2019.
određivanje pragova postignuća	određeni pragovi postignuća na ispitima za svaki ciljani razred	lipanj 2019.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
pisanje izvješća o rezultatima provedbe	slanje deskriptivnoga izvješća u MZO u svrhu izrade cjelovitoga objedinjenog izvješća za sve tri razine evaluacije eksperimentalnoga programa	srpanj 2019.

Projekt *Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa Škola za život* povezan je sa strateškim ciljevima 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava* i 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.2. Obrade i analize podataka na temelju provedenih ispita te obrade i analize podataka prikupljenih upitnicima za učenike, učitelje, stručne suradnike i ravnatelje

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel, Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja i Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Praćenje i vrednovanje eksperimentalnoga programa „Škola za život” provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Centrom. Operativna podrška anketnomu istraživanju na drugoj razini implementacije uključuje operativnu ulogu u obradi podataka i primarnim statistikama. Djelatnici Centra inicijalno su pružili podršku u pripremi anketnoga istraživanja, a nastaviti će pružati operativnu podršku u obradi i primarnoj analizi podataka. S obzirom da je primjena instrumenata planirana u ciklusima s po dvjema točkama mjerenja, obrada i primarna analiza podataka odvijat će se prema vremeniku naručitelja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
obrade i analize podataka prikupljenih upitnicima (početno)	obrađeni dostavljeni podatci za učenike, učitelje, stručne suradnike i ravnatelje	siječanj i veljača 2019.
obrade i analize podataka prikupljenih ispitivanjem kompetencije rješavanja problema od strane Centra	obrađeni podatci	lipanj 2019.
obrade i analize podataka prikupljenih upitnicima (završno)	obrađeni dostavljeni podatci za učenike, učitelje, stručne suradnike, ravnatelje i roditelje	lipanj i srpanj 2019.

7.3. Sudjelovanje u radu Povjerenstva za praćenje i evaluaciju eksperimentalnoga programa „Škola za život” pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel i Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

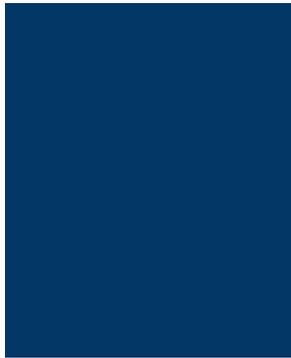
Sažetak

U 2019. godini djelatnice Centra sudjelovat će u radu Povjerenstva za praćenje i evaluaciju eksperimentalnoga programa „Škola za život” pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja. Njegova je zadaća praćenje i evaluacija eksperimentalnoga programa „Škola za život”:

1. na projektnoj razini (nositelji aktivnosti evaluacije: Europska komisija i British Council)
2. na implementacijskoj razini (nositelji aktivnosti evaluacije: Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Centar)
3. na razini kontinuiranih poboljšanja (nositelji aktivnosti evaluacije: mentorski tim, Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Ekspertna radna skupina).

8.

OSTALI PROJEKTI

8.1. Sudjelovanje u projektu *e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola*

Nositelji: Istraživačko-razvojni odjel i Informacijsko-računalni odjel

Sažetak

Cilj je projekta *e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola* implementacija sustava digitalno zrelih škola u cijelome sustavu osnovnoga i srednjega obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Digitalno zrele škole koriste se informacijsko-komunikacijskim tehnologijama (IKT) koje pridonose učinkovitomu i transparentnomu upravljanju školama te razvoju digitalno kompetentnih nastavnika spremnijih za primjenu inovacija u vlastitim pedagoškim praksama. Međutim, potrebno je vratiti se na cilj širega programa projekta koji u svojem fokusu ima učenika. Stoga se razvoj digitalno kompetentnih učenika može smatrati posrednim ciljem projekta, odnosno može se reći da se očekuje da će digitalno zrele škole pridonijeti razvoju digitalno kompetentnih učenika.

Centar je zadužen za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnoga sustava te na temelju evaluacijskih nalaza daje preporuke za unapređenje kvalitete obrazovanja (Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Narodne novine, br. 151/04.). S obzirom na zakonski definiranu djelatnost, očekuje se uključivanje Centra u projekt jer na taj način Centar obavlja svoju zadaću vrednovanja odgojno-obrazovnoga sustava koja mu je propisana zakonom. Ovaj je projekt jedna od najvećih intervencija u cjelokupnome obrazovnom sustavu Republike Hrvatske te je nužno osigurati njegovo cjelovito praćenje i evaluaciju. Rezultat takvoga cjelovitog praćenja i evaluacije pridonijet će daljnjemu razvoju i implementaciji digitalno zrelih škola.

U protekloj fazi projekta razvijeni su digitalni scenariji poučavanja za učitelje i nastavnike te digitalni obrazovni sadržaji za učenike. Učinkovita primjena scenarija poučavanja kao i digitalnih obrazovnih sadržaja podrazumijeva digitalne kompetencije na određenoj razini i kod učitelja i nastavnika i kod učenika. U smislu najbolje iskoristivosti scenarija poučavanja i digitalnih obrazovnih sadržaja nužno je utvrditi postojeću razinu digitalnih kompetencija kod učenika i učitelja. Utvrđivanje digitalnih kompetencija učenika pridonijelo bi boljemu prilagođavanju scenarija poučavanja i digitalnih obrazovnih sadržaja. Nadalje, tek na temelju utvrđenoga stanja bilo bi moguće planirati podizanje razine digitalnih kompetencija. Dakle, glavni ciljevi ispitivanja koje bi Centar proveo bili bi vezani uz utvrđivanje digitalnih kompetencija učenika i učitelja/nastavnika te uz evaluaciju digitalnih obrazovnih sadržaja za učenike kao i digitalnih scenarija poučavanja za učitelje i nastavnike. Sudjelovanje Centra u projektu i realizacija postavljenih ciljeva planira se do 2022. godine.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada cjelovitoga nacrtu ispitivanja	izrađen nacrt te prihvaćen od strane CARNeta kao nositelja projekta	siječanj i veljača 2019.
odabir stručnjaka za izradu konceptualnoga okvira digitalne zrelosti učenika i učitelja i za evaluaciju digitalnih sadržaja	objavljen Javni poziv za odabir stručnih radnih skupina, imenovanje Povjerenstva za odabir stručnih radnih skupina, odluke o imenovanju stručnih radnih skupina	veljača 2019.
izrada konceptualnoga okvira digitalne zrelosti učenika i učitelja	izrađen konceptualni okvir digitalne zrelosti učenika, izrađen konceptualni okvir digitalne zrelosti učitelja	veljača – lipanj 2019.
izrada okvira za evaluaciju digitalnih obrazovnih sadržaja i digitalnih scenarija poučavanja	izrađen okvir za evaluaciju digitalnih obrazovnih sadržaja, izrađen okvir za evaluaciju digitalnih scenarija poučavanja	veljača – lipanj 2019.
evaluacija uzorka digitalnih obrazovnih sadržaja i digitalnih scenarija poučavanja	provedene evaluacije uzorka digitalnih obrazovnih sadržaja i digitalnih scenarija poučavanja	lipanj – listopad 2019.
revizija okvira za evaluaciju digitalnih obrazovnih sadržaja i digitalnih scenarija poučavanja	izrađen konačni okvir za evaluaciju digitalnih obrazovnih sadržaja i digitalnih scenarija poučavanja	listopad, studeni i prosinac 2019.
izrada nacrtu instrumenta za ispitivanje digitalne zrelosti učenika i učitelja	izrađen nacrt instrumenta za ispitivanje digitalne zrelosti učenika i učitelja	lipanj – listopad 2019.
pilotiranje instrumenta za ispitivanje digitalne zrelosti učenika i učitelja	provedba instrumenata za ispitivanje digitalne zrelosti učenika i učitelja	studen 2019.
analiza rezultata	analizirani rezultati pilot-provedbe instrumenata za ispitivanje digitalne zrelosti učenika i učitelja	prosinac 2019.

Sudjelovanje u projektu *e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola* povezano je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti projekte financirane iz fondova Europske unije*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava* i 3.2. u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.2. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika

Nositelj: Istraživačko-razvojni odjel

Sažetak

Centar je u 2018. godini proveo aktivnosti vezane uz izradu i primjenu triju ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika. Prvi je ispit za djecu i/ili učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi. Ispit za učenike prvoga razreda osnovne škole koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik izradilo je u 2013. godini stručno povjerenstvo koje je imenovao Centar. Prvi je put prema zahtjevu Ministarstva znanosti i obrazovanja ispit proveden u rujnu 2014. godine te se kontinuirano provodio i tijekom 2016. godine. Prema zahtjevu pojedine škole taj se ispit provodio i u 2017. godini.

Sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj prijavljuju Centru učenike koji će polagati taj ispit. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvješće za svakoga učenika koje se šalje natrag u njegovu školu. Ispit poznavanja hrvatskoga jezika nije u potpunosti standardiziran. U Centru je potkraj 2016. godine imenovana stručna radna skupina koja je tijekom 2017. godine doradivala ispitne materijale i ispit za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik pri upisu u prvi razred i sastavila ispite i ispitne materijala za inojezične učenike viših razreda osnovne škole.

Rezultati obaju ispita trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenik što uspješnije uključi u nastavni proces. U 2018. godini završen je novi ispit pod nazivom *Ispiti za učenike osnovne škole koji nedostatno znaju Hrvatski jezik*. Ispitni materijali početkom 2019. godine bit će dostavljeni u škole.

Drugi je ispit na razini B2 *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira (ZEROJ-a)*. Taj je ispit i pripadajuće ispitne materijale sastavila stručna radna skupina imenovana u Centru 2012. godine i od tada se kontinuirano provodi u ljetnome i jesenskome roku. Taj ispit polažu strani državljani kojima je uvjet za upis u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta. Primjena ispita od 2014. godine pokazala je da je potrebna dorada svih ispitnih materijala. Podloga za izmjenu ispita na razini B2 jest psihometrijska analiza podataka i dosadašnja iskustva u provedbi ispita. U 2019. godini u Centru će se sazvati stručna radna skupina koja će doraditi ispitne materijale i pripremiti ispit za provedbu u 2019. godini.

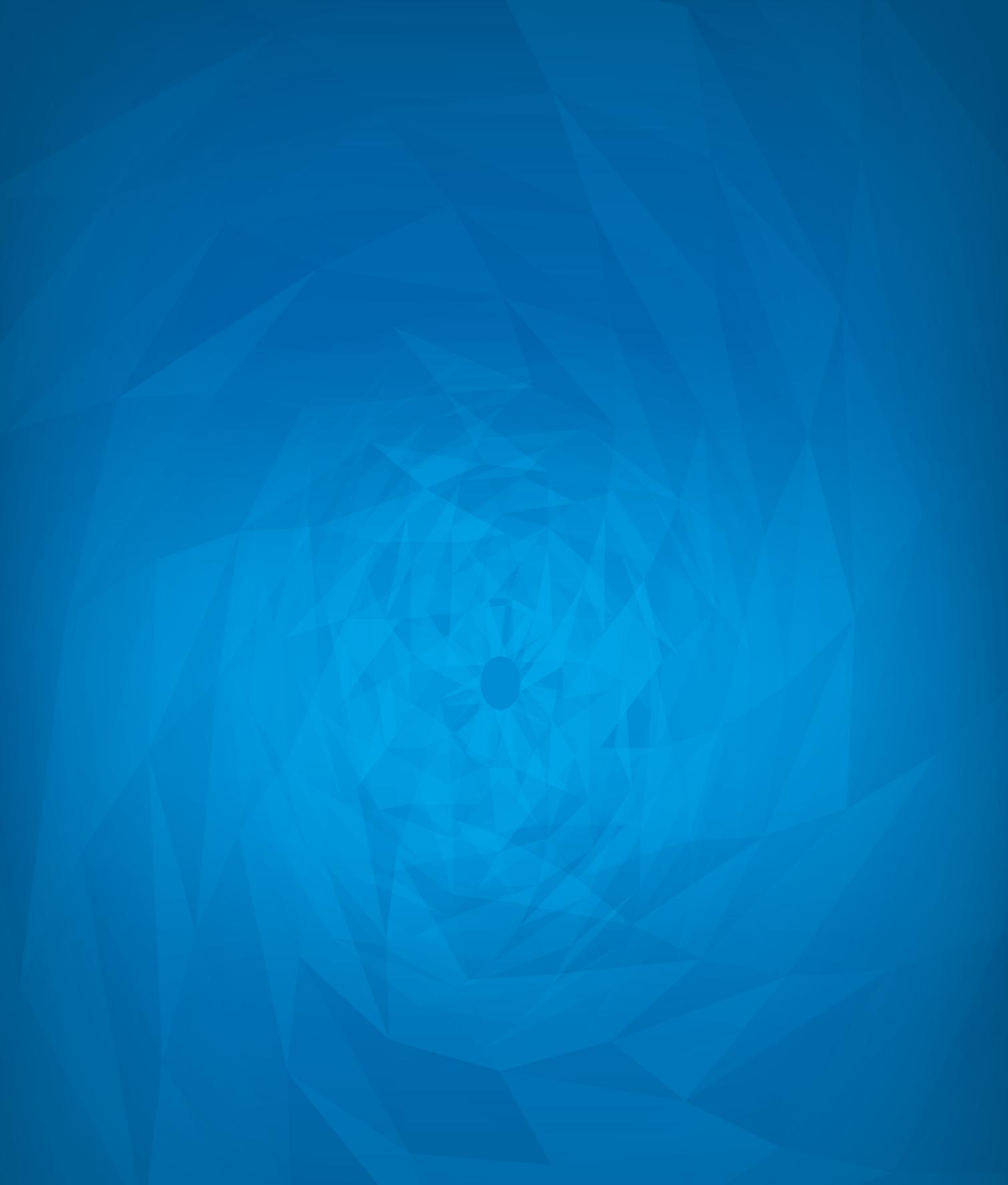
Centar je u 2018. godini izradio ispit iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika na razini C s obzirom na Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju

inozemnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 82/15.) koji je donio Hrvatski sabor u 2015. godini. Člankom 83. toga zakona nadležnim je tijelima državne uprave propisano da imaju obvezu osigurati pristup profesijama bez ograničavanja zbog nacionalnosti ili boravišta te da zakon mora biti u skladu s općim interesom. Radi provedbe članka 83. toga zakona Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava sastavilo je Akcijski plan u području reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2018. godine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je u tome planu izradu standardiziranoga ispita za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C. Ta je razina poznavanja jezika predviđena za osobe koje se žele zaposliti u obrazovnim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je da Centar izradi ispit za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C (razina B2 i razina C razine su *Zajedničkoga europskoga referentnog okvira za jezike*). U 2019. godini ispit iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika na razini C u suradnji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava i u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja počeo će se primjenjivati.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Ispit za učenike koji nedostatno znaju hrvatski jezik		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
obavješavanje škola da su u upotrebi novi ispitni materijali	pisma poslana na obične adrese i e-adrese svih osnovnih škola	siječanj 2019.
obavješavanje škola o postupku prijave ispita i postupku slanja materijala	pisma poslana na obične adrese i e-adrese svih osnovnih škola	siječanj 2019.
Javni poziv za ocjenjivače ispita i odabir ocjenjivača	objavljen Javni poziv za ocjenjivače ispita	siječanj 2019.
provedba ispita prema zahtjevima škola	evidencija provedenih ispita	siječanj – prosinac 2019.
izrada izvješća	izrađeno izvješće za svakoga pristupnika i poslano školi	siječanj – prosinac 2019.
2. radna cjelina: Ispit iz Hrvatskoga jezika na razini B2		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
objava Javnoga i/ili izravnoga poziva osobama koje su izradile ispit da se prijave u skupinu koja će izraditi poboljšani koncept ispita	objavljen Javni i/ili izravni poziv osobama koje su izradile ispit da se prijave u skupinu koja će izraditi poboljšani koncept ispita	siječanj 2019.
dorada ispitne specifikacije (ispitnoga kataloga) i ispitnih zadataka	izrađene dvije nove inačice ispita	siječanj – svibanj 2019.
recenzija specifikacije i ispitnih zadataka	specifikacija i ispitni zadatci doručeni prema recenzijama	lipanj 2019.
grafička priprema ispitnih materijala i tisak materijala prema prijavama kandidata	izrađene i otisnute nove ispitne inačice, katalog objavljen na mrežnoj stranici Centra	lipanj 2019.
obavijest pristupnicima o provedbi ispita u ljetnome roku	objavljena obavijest na mrežnoj stranici Centra i sastavljen popis pristupnika	lipanj 2019.
provedba ispita u ljetnome roku	organiziran i proveden ispit, pristupnici obaviješteni o rezultatima	srpanj 2019.
obavijest pristupnicima o provedbi ispita u jesenskome roku	objavljena obavijest na mrežnoj stranici Centra i sastavljen popis pristupnika	kolovoz 2019.
provedba ispita u jesenskome roku	organiziran i proveden ispit, pristupnici obaviješteni o rezultatima	rujan 2019.

Aktivnosti		
3. radna cjelina: Primjena ispita iz Hrvatskoga jezika kao inoga ili stranoga jezika na razini C		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
recenzija specifikacije (kataloga) i ispitnih zadataka	katalog i zadatci doručeni prema recenzijama	siječanj 2019.
grafička priprema ispitnih materijala i tisak materijala prema prijavama kandidata	izrađene i otisnute nove ispitne inačice, katalog objavljen na mrežnoj stranici Centra	veljača – prosinac 2019.
kontinuirana primjena ispita prema prijavama kandidata	evidencija provedenih ispita i izrada baze podataka	veljača – prosinac 2019.
izrada izvješća o rezultatima za svakoga pristupnika	izrađeno izvješće za svakoga pristupnika	veljača – prosinac 2019.
dogovor o načinu na koji će se ispit primjenjivati s predstavnicima Ministarstva znanosti i obrazovanja i s predstavnicima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava	sastavljen vremenik i plan primjene ispita	veljača 2019. kontinuirano

Projekt *Izrada i provedba ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11
Centar Bundek, 10 020 Zagreb
Republika Hrvatska